

243
DESEMBRE
2020

EL MÓN EL 2021: deu temes que marcaran l'agenda internacional

Text finalitzat l'11 de desembre del 2020. Aquesta Nota Internacional és el resultat de la reflexió col·lectiva de l'equip d'investigació de **CIDOB** en col·laboració amb **EsadeGeo**. Coordinada i editada per Eduard Soler i Lecha, en el procés de redacció ha comptat amb aportacions de Hannah Abdullah, Anna Ayuso, Jordi Bacaria, Ana Ballesteros, Pol Bargués, Moussa Bourekba, Anna Busquets, Carmen Claudín, Carme Colomina, Emmanuel Comte, Carlota Cumella, Anna Estrada, Francesc Fàbregues, Oriol Farrés, Agustí Fernández de Losada, Blanca Garcés, Eva Garcia, Andrea G. Rodríguez, Séan Golden, Berta Güell, Marc Ibáñez, Esther Masclans, Óscar Mateos, Sergio Maydeu, Pol Morillas, Francesco Pasetti, Oriol Puig, Enrique Rueda, Olatz Ribera, Héctor Sánchez, Ángel Saz, Cristina Serrano, Eloi Serrano, Marie Vandendriessche i Martina Valls, així com dels socis individuals del CIDOB en els treballs preparatoris.

CIDOB **esade**
BARCELONA
CENTRE FOR
INTERNATIONAL
AFFAIRS
RAMON LLULL UNIVERSITY
EsadeGeo-Center
for Global Economy
and Geopolitics

El 2020 ha estat un any de destrucció, però 2021 podria ser sinònim de construcció o de reconstrucció. Estem davant d'una conjuntura crítica, un moment ple de riscos, però també d'oportunitats que poden ser aprofitades, o no. El 2021 serà un any d'acció, de decisions individuals i col·lectives l'impacte de les quals anirà molt més enllà d'aquest any.

En aquest exercici de (re)construcció, ens trobarem amb una pregunta recurrent: és possible o, fins i tot, desitjable tornar a la normalitat perduda? Aquest interrogant impregnarà debats tan diversos com el de la recuperació econòmica, el paper dels EUA al món, la gestió del malestar, la mobilitat, o la vigència del model de construcció europea. El món precoronavirus ja era profundament desigual, però les decisions que es prenguin poden corregir o ampliar aquestes desigualtats.

El gran tema del 2021 serà el de la distribució de la riquesa i els ingressos. Augmentaran les bretxes entre els que tenen accés al crèdit i els que no, o entre els diferents nivells de preparació i adaptabilitat a la transformació tecnològica. Hi haurà amplis sectors de l'economia i la societat per a qui la recuperació serà molt feble o potser inexistent.

Incertesa. És una paraula habitual per referir-nos al futur, però l'any 2021 adquirirà un significat nou. La irrupció de la pandèmia el 2019, el sentiment de vulnerabilitat que s'ha estès per tot el planeta i la rapidesa i la intensitat amb què ha canviat la nostra vida quotidiana, ens han recordat la fragilitat del que crèiem fort, i la mal·leabilitat del que pensàvem immutable. Avui som molt més conscients de la immediatesa i la contundència amb què es poden imposar canvis inesperats. La pandèmia ha estat un potent recordatori de les debilitats dels mecanismes anticipatoris i de la nostra manca de preparació per fer front a crisis futures. Si la COVID-19 ha estat una mena d'examen, cal optar, col·lectivament, a una segona convocatòria.

El 2020 ha estat un any de perplexitat. La intensitat del xoc i la manca de precedents recents d'una magnitud similar s'han traduït en confusió, dubtes i una capacitat resolutiva deficient. No obstant això, el 2021 serà un any d'acció, de decisions individuals i col·lectives l'impacte de les quals anirà molt més enllà de l'any i prou. El 2021 es podria considerar una mena de bifurcació, una conjuntura crítica, un moment ple de riscos, però també d'oportunitats que poden ser aprofitades, o no. Quan d'aquí a deu anys intentem traçar l'origen de les dinàmiques que aleshores marquin tant les relacions interpersonals com les relacions internacionals, buscarem el seu origen en la crisi del 2020 i en les decisions que es prendran al 2021.

El 2020 ha estat un any de destrucció; però el 2021 podria ser sinònim de construcció o de reconstrucció. Des de l'aparició del virus a Wuhan s'han perdut moltes vides, llocs de treball i, fins i tot, la confiança en algunes institucions. Les notícies sobre nous tractaments i vacunes generaran esperança i podrien afermar senyals de recuperació en algun moment del 2021. Per a tothom? Què cal fer amb aquells que queden al marge dels programes de vacunació, amb els territoris i les persones que pateixen altres crisis que la sanitària, o aquells que corren el risc de quedar enrere davant l'acceleració de canvis propiciada per la pandèmia? El món precoronavirus ja era profundament desigual, però les decisions que es prenguin durant el 2021 o bé corregiran o bé ampliaran aquestes desigualtats a múltiples nivells.

Hom estaria d'acord a afegir el factor Trump entre els vectors destructius i no solament del 2020. Des d'aquesta perspectiva, els seus quatre anys de mandat han erosionat la democràcia dins i fora dels Estats Units, així com la confiança en les institucions. Al costat de les notícies esperançadores pel que fa al desenvolupament de vacunes i les seves derivades econòmiques, l'arribada d'aires nous a la Casa Blanca generaran il·lusió, però, un cop més, no per

La pandèmia ha estat un potent recordatori de les debilitats dels mecanismes anticipatoris i de la nostra manca de preparació per fer front a crisis futures.

a tothom. Quina serà l'estratègia d'aquells règims autoritaris que fins ara han comptat amb el favor del líder de la principal potència del sistema? Poden els partidaris de Trump posar entrebancs a la nova administració demòcrata? Què passarà si el tàndem Biden-Harris no aconsegueix introduir els canvis que tant les seves bases com una part important dels socis internacionals esperen? És possible recuperar la confiança en el multilateralisme, i sobre quins pilars?

En aquest exercici de (re)construcció a múltiples nivells que suposarà l'any 2021, ens trobarem amb una pregunta recurrent: és possible o, fins i tot, desitjable tornar a la normalitat perduda? Aquest interrogant impregnarà debats tan diversos com el de les dinàmiques de cooperació i conflicte en el pla internacional, el paper dels EUA al món, la recuperació econòmica, el medi ambient, la immigració, l'agenda urbana, la gestió del malestar, qüestions tan quotidianes com el treball, la mobilitat o el consum, i també la vigència i l'adaptabilitat del model de la construcció europea davant aquests canvis.

2021: any de disjuntives

Autor: Elaboració CIDOB.

1. Sistema internacional: cooperació o conflicte?

La pandèmia ha deixat al descobert les disfuncions de la governança global: organitzacions internacionals qüestionades, una Xina que no troba el seu encaix i un ordre liberal erosionat per aquells que el van crear. El millor exemple va tenir lloc a les Nacions Unides: davant un dels pitjors desafiaments als quals s'enfrontava la humanitat, el Consell de Seguretat de l'ONU només va ser capaç d'acordar, l'1 de juliol, la **resolució 2532** sobre la COVID-19, després de tres mesos de deliberació i bloquejos i amb deu milions de casos registrats als sistemes de salut.

L'emergència sanitària ha donat peu a dues respostes contradictòries. D'una banda, ha reactivat reflexos cooperatius, ha recordat que la pandèmia és un dels molts reptes que només poden ser abordats globalment i ha enfortit xarxes de cooperació a escala regional —a l'Àfrica, per exemple— i també entre ciutats a escala global. D'altra banda, no han faltat les reaccions proteccionistes o, fins i tot, nacionalistes. Tot això acompanyat de la voluntat renovada d'algunes potències (re)emergides d'ampliar les seves àrees d'influència utilitzant l'ajut sanitari com a part del seu arsenal diplomàtic.

L'any 2021 aquestes dinàmiques es traslladaran a l'àmbit de les vacunes. Fer-ne arribar als països de menor renda o a espais en conflicte suposarà un repte econòmic, polític i logístic que només es podrà dur a terme amb més cooperació internacional com la que encarnen iniciatives tipus **COVAX** i en la qual participen governs, organitzacions internacionals i fundacions privades. En aquest mateix àmbit, una de les paradoxes del 2021

és que aquells països amb accés ràpid i generalitzat a la vacuna seran alguns dels que hauran de gestionar els recels més grans de la seva població a vacunar-se. Al costat d'aquests reflexos cooperatius, emergirà la geopolítica del vaccí. De la mateixa manera que la Xina o Rússia es van abocar a la provisió de material sanitari de primera necessitat, el 2021 ho faran amb les seves vacunes. La Unió Europea i els seus estats membres, que hauran adquirit més dosis de les que necessiten, intentaran, per la seva banda, recuperar el terreny perdut l'any 2020 amb la promesa de donar-ne part de l'excedent.

Un dels molts efectes secundaris de la COVID-19 és, sens dubte, l'agreujament de crisis humanitàries per l'augment de la pobresa, com també ho és la disminució de l'ajut internacional disponible o les dificultats logístiques per fer-lo arribar. Hi ha casos extrems com el del Iemen, però és una tendència que es podria generalitzar. En aquest sentit, l'Oficina de les Nacions Unides per a la Coordinació d'Assumptes Humanitaris (OCHA) advertia que, l'octubre del 2020, només havia rebut el 38% dels fons necessaris. La FAO alertava també al seu informe anual del 2020 d'un augment d'entre 83 i 132 milions de persones desnodrides al món. Així mateix, l'informe preparatori de la Conferència de Seguretat de Munic descriu aquesta situació com una *polipandèmia*: al costat de la regressió en matèria de desenvolupament, pobresa i fam, constata un augment de la repressió, la fragilitat d'algunes institucions estatals i l'arrelament de diferents formes de violència. En aquesta mateixa línia, ONU Dones advertia d'una «pandèmia a l'ombra» posant el focus en la vulnerabilitat més gran de les víctimes de violència de gènere en un context de confinament. Una altra forma de violència que s'ha adaptat a la situació de la pandèmia és la del crim organitzat, reforçant o expandint el seu control sobre la població i el territori, tal com relata un informe de l'International Crisis Group en el cas d'Hispanoamèrica. D'altra banda, l'any 2021 les crisis humanitàries es poden veure agreujades per desastres naturals cada vegada més freqüents i devastadors o amb el desglaç de conflictes al Caucas, la Banya d'Àfrica o el Sàhara, congelats durant la darrera meitat del 2020.

L'acumulació de crisis seguirà alimentant el debat sobre quins són els motius que fan que alguns països o societats estiguin més ben preparats per fer front a la pandèmia i als seus efectes: autoritat, cohesió o valors. L'any 2021 veurem quins factors i quins models propicien recuperacions més ràpides, justes i sostenibles. Al costat del debat sobre l'autoritarisme, reforçat potser pel centenari del Partit Comunista Xinès, es discutirà també si el populisme ha tocat sostre després de la der-

rota —menys severa del que s'havia pronosticat— de Donald Trump.

Precisament, l'arribada d'una nova administració als Estats Units generarà expectatives per a la revitalització d'un multilateralisme de geometries variables. En alguns casos, veurem un retorn a les organitzacions i les agendes de caràcter global, amb l'OMS com una de les grans protagonistes. En d'altres, a causa de la manca de solucions d'abast global o davant la disfunció dels mecanismes que haurien de facilitar-ne, com succeeix amb els constants bloquejos del Consell de Seguretat o l'OMC, s'avançarà en clau regional o interregional i sobre la base d'agendes temàtiques compartides.

2. Biden: restauració o reorientació?

Políticament parlant, l'any 2021 començarà el 20 de gener amb la presa de possessió del tàndem Biden-Harris. Es plantejarà com un moment de canvi, d'altres expectatives per a una part de la societat nord-americana, però també de frustració per als més de 74 milions que van apostar per la continuïtat de Donald Trump. Serà, sens dubte, una transició atípica. El fet que Joe Biden sigui molt probablement un president d'un sol mandat, així

Un dels molts efectes secundaris de la COVID-19 és l'agreujament de crisis humanitàries per l'augment de la pobresa, com també ho és la disminució de l'ajut internacional disponible o les dificultats logístiques per fer-lo arribar.

com una més gran visibilitat de la vicepresidenta Kamala Harris, faran que aquest canvi de lideratge adquireixi un caire d'excepcionalitat. Fora i dins dels Estats Units ressonaran tres debats: és possible despolaritzar els Estats Units? Està el trumpisme derrotat o s'està rearmant? Aspira la nova administració a restaurar o reorientar els Estats Units com a principal potència de sistema?

Un dels àmbits on l'impuls restaurador serà més visible és el multilateralisme. El nomenament de John Kerry i les promeses fetes durant la campanya deixen poc marge als dubtes sobre la prioritat donada per la nova administració a l'agenda climàtica. En les prioritats esbossades durant la transició, Biden ha reiterat no solament la voluntat de reincorporar-se a l'acord de París, sinó també la d'ampliar-ne el compromís en afirmar que Estats Units «liderarà amb l'exemple» en l'acció contra l'escalfament global i arribarà a la neutralitat climàtica no més tard del 2050. Aquest és un dels àmbits on la voluntat restauradora haurà d'esquivar possibles vetos al senat. Així mateix, també es preveu

la reactivació immediata de les relacions amb l'OMS o el retorn al Fons de Població de les Nacions Unides. En canvi, el nou equip ha estat menys explícit pel que fa al reingrés a la UNESCO o al Consell de Drets Humans de les Nacions Unides.

El reforç de les capacitats diplomàtiques dels Estats Units passarà també per rehabilitar el Departament d'Estat i els seus funcionaris. Així, s'implementarà una política exterior més orgànica, que farà augmentar la predictibilitat que es va perdre a cop de tuit amb el president sortint. Respecte a l'acord nuclear iranià,

L'activisme climàtic aprofitarà aquest sentiment de vulnerabilitat col·lectiva per exigir mesures immediates i efectives contra els efectes del canvi climàtic.

conegut com *JCPOA*, per les seves sigles en anglès, caldrà fer convergir la restauració del multilateralisme amb una confiança més gran en la diplomàcia i la negociació per part de la nova administració. Biden i el seu equip hauran de tria entre dues estratègies: reincorporar-se a l'acord o intentar renegociar-lo, per a la qual cosa el marge és molt estret si es vol dur a terme abans de les eleccions presidencials a l'Iran, el juny de 2021. La resurrecció de l'acord nuclear amb l'Iran podria ser una de les primeres contribucions a la seguretat global, però serà un procés feixuc, esquitxat de desconfiança mútua, i que obligarà a esquivar les estratègies dels múltiples actors que intentaran obstaculitzar-lo des de Washington, Teheran o altres capitals de l'Orient Mitjà.

Dintre del procés de *destrumpització* també assistirem a la tornada de la democràcia i els drets humans com a prioritat en matèria de política exterior. Trump mai no va ocultar el seu gust pels lideratges autoritaris, però encara que els Estats Units seguiran tractant amb aquests règims, Biden no els afalagarà com va fer el seu predecessor, quan va referir-se al president *al-Sisi* «el meu dictador favorit» o intercanviant «precioses cartes» amb *Kim Jong-un*. És més, la nova administració buscarà mecanismes per refermar-se com un defensor de les llibertats. En aquest sentit, una de les propostes que estan sobre la taula per al 2021 és la celebració d'una cimera de democràcies. Caldrà estar atents a quins en seran els convidats. També veurem una major vehemència en la denúncia de violacions de drets humans tant a països hostils com entre els seus suposats socis i aliats. Entre les grans incògnites del 2021, doncs, figurarà veure fins a quin punt aquestes pressions seran capaces de revertir la fustigació envers veus crítiques en aquests països, i fins a quin punt donaran ales a moviments de contestació a Rússia, la Xina o el món àrab.

Malgrat aquesta voluntat restauradora, factors interns i internacionals empenyeran cap a processos de reorientació. Mirant cap a dintre, sobresortirà l'afany presidencial per regenerar consensos socials bàsics, per rebaixar els altíssims nivells de polarització i centrar esforços en la gestió de l'emergència social provocada per la COVID-19. Aquest procés també implicarà un treball constant per mantenir cohesionada la majoria presidencial, tenint en compte el pes i la capacitat mobilitzadora de l'ala progressista del partit demòcrata, alhora que s'allarga la mà als representants moderats del Partit Republicà.

En matèria internacional, el principal vector de reorientació serà la Xina. L'article publicat al març, i signat com a candidat demòcrata, a *Foreign Affairs* proporciona algunes pistes de quina pot ser la visió de Biden sobre aquest tema: hi dibuixa una Xina econòmicament i tecnològicament més potent

i amb una relació entre les dues principals potències del sistema internacional marcada per la competició i la rivalitat. Val a dir que Biden no serà menys ferm que Trump a l'hora de defensar els interessos nord-americans davant la Xina, especialment en temes comercials i de propietat intel·lectual —és el que ha definit com «una política exterior al servei de la classe mitjana nord-americana». La gran diferència respecte al seu antecessor és que Biden serà molt més actiu a l'hora de buscar aliances per abordar aquest desafiament tant en clau transatlàntica com en l'àrea indopacífica.

Hem d'esperar una política més intervencionista? Al perfil internacionalista de Biden i el seu equip, se superposa el cansament de la societat nord-americana per les costoses aventures militars amb resultats decebedors de les dues últimes dècades. Tanmateix, en aquest punt no solament compten la visió i les preferències dels Estats Units, sinó també les maniobres de la resta d'actors de sistema. Els amics intentaran entendre què poden esperar d'aquesta administració, i els enemics, comprovar on són les línies vermelles. Caldrà estar atents a les maniobres no solament d'actors estatals, sinó també de moviments terroristes desitjosos d'humiliar uns Estats Units en retirada o necessitats de recuperar visibilitat l'any que es compleix el vintè aniversari dels atemptats de l'11 de setembre.

3. Acció contra el canvi climàtic: ajornament o anticipació?

El 2021 veurem com de verds són els primers passos de la recuperació econòmica, quin impacte tindrà l'arribada de l'Administració Biden, quina serà la voluntat d'arribar a acords i com es traduiran en compromisos de cara a la COP26 de Glasgow, al novembre, aprofitant les mesures anunciades per economies tan potents com

la Xina, el Japó, Corea del Sud i la Unió Europea per aconseguir la neutralitat climàtica o de carboni.

La pandèmia ha generat un sentiment de vulnerabilitat sense precedents que, amb diferents intensitats, s'ha sentit a tots els llocs del planeta. L'activisme climàtic aprofitarà aquest argument per exigir mesures immediates i efectives contra els efectes del canvi climàtic. A més, els experts adverteixen des de fa anys que una de les conseqüències del **desglaç** dels casquets polars és la reaparició de bacteris i virus desconeguts per als quals no hi ha tractament ni immunitat. L'OMS, entre altres organitzacions, ha identificat un vincle directe entre la regressió de la **biodiversitat** i les malalties infeccioses. La pandèmia també ha demostrat que davant de circumstàncies excepcionals es poden veure alterades les pautes de mobilitat, amb una caiguda dràstica de **vols** de fins al 90% en alguns casos, i de consum, prioritzant els productes de proximitat i les cadenes de distribució més properes. Això donarà arguments als que defensen que, si es vol, es pot transitar amb èxit cap a un model de vida més sostenible, i que la lluita contra la pandèmia ha estat un assaig per afrontar la crisi climàtica.

La irrupció de la COVID-19, però, ha posat en quarantena moviments com els #FridaysForFuture (FFF) o l'Extinction rebellion (XR) que el 2019 havien adquirit gran protagonisme i començaven a condicionar l'agenda política, especialment en països industrialitzats. La pandèmia també ha generat necessitats d'actuació a més curt termini que poden haver deixat en suspens prioritats com l'emergència climàtica o, fins i tot, haver introduït plans d'**estímul** que, amb algunes excepcions com el Next Generation de la Unió Europea, ometen la dimensió ambiental o tal vegada la debiliten. Malgrat els esforços de conscienciació en matèria de reciclatge i reutilització, la pandèmia ha incrementat l'ús de plàstics d'un sol ús tant al sector sanitari com en altres àmbits de consum. Per posar alguns exemples, la ciutat de **Wuhan** va produir 240 tones de deixalles mèdiques, a diferència de les 40 tones habituals, i les previsions fetes als **Estats Units** apuntaven que es podrien generar els residus mèdics de tot un any en tan sols dos mesos. No obstant això, al 2021 aquesta realitat es confrontarà a nous intents de regulació de plàstics d'un sol ús o a l'entrada en vigor de normatives ja adoptades, per exemple a la **UE**, **Costa Rica** —país referent en matèria ambiental a Amèrica Llatina— o **Tailàndia**.

Juntament amb la regulació i les pautes de consum individual, una altra gran esperança en l'àmbit climàtic podria ser la contribució de les noves tecnologies. Entre els grans temes del 2021 hi podria ser l'hidrogen, en la

mesura que permetria la reconversió d'una part de la indústria per complir amb els objectius de neutralitat en matèria d'emissions; així mateix, té un alt potencial en l'àmbit dels fertilitzants i ofereix enormes avantatges pel que fa a emmagatzematge. Aquests processos seran liderats per les principals economies industrialitzades, amb fortes col·laboracions entre sector públic i privat, dintre dels seus plans de reindustrialització postpandèmia. Però també veurem països del sud global explorant aquesta tecnologia, ja sigui per al seu consum intern o per a l'exportació. El **Marroc**, un país que ja ha estat pioner en renovables també accelerarà els

Serà una recuperació fràgil, ja que qualsevol evolució negativa en matèria de salut, com ara un fracàs dels processos de vacunació o una mutació del virus, podrien tirar per terra les esperances que s'han començat a gestar en acabar el 2020.

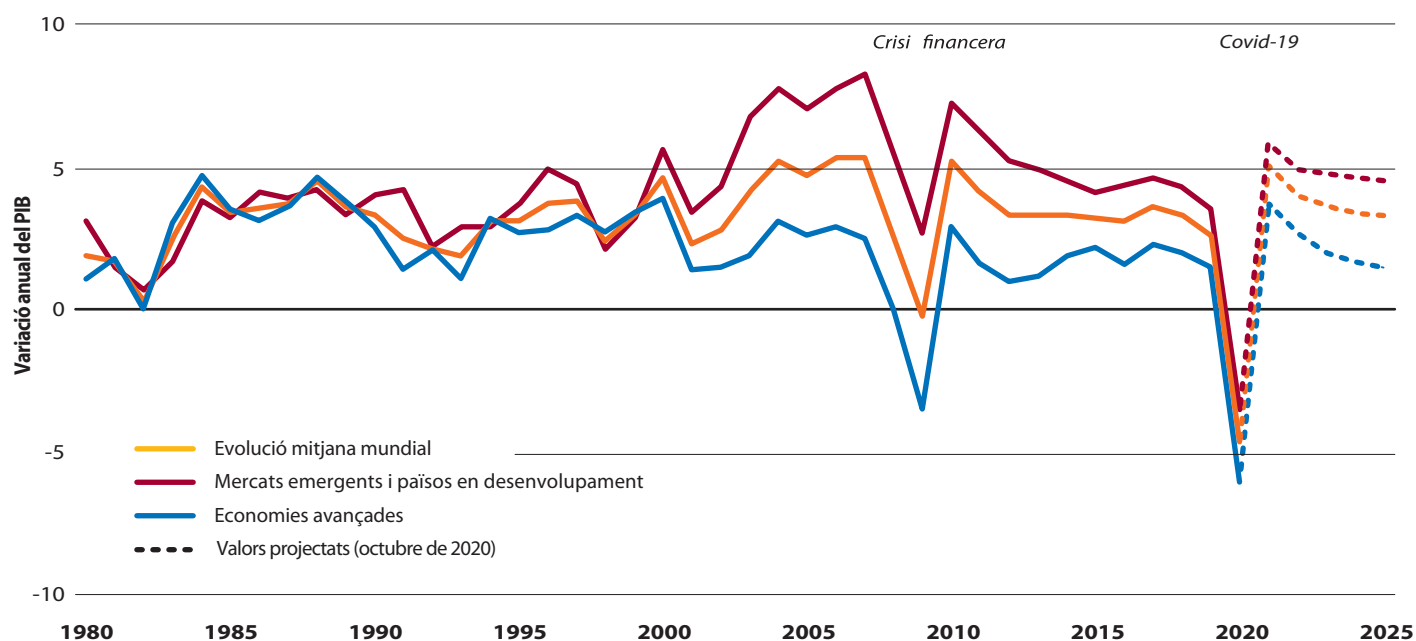
seus plans en aquest àmbit, aprofitant l'impuls proporcionat per l'acord bilateral amb Alemanya. L'**Índia**, un país energèticament dependent i amb una demanda a l'alça, està abraçant aquesta tecnologia de manera entusiasta. **Xile** és, així mateix, un altre dels països que ha revelat els seus plans per començar a produir hidrogen verd durant el 2021.

4. Recuperació: global o parcial?

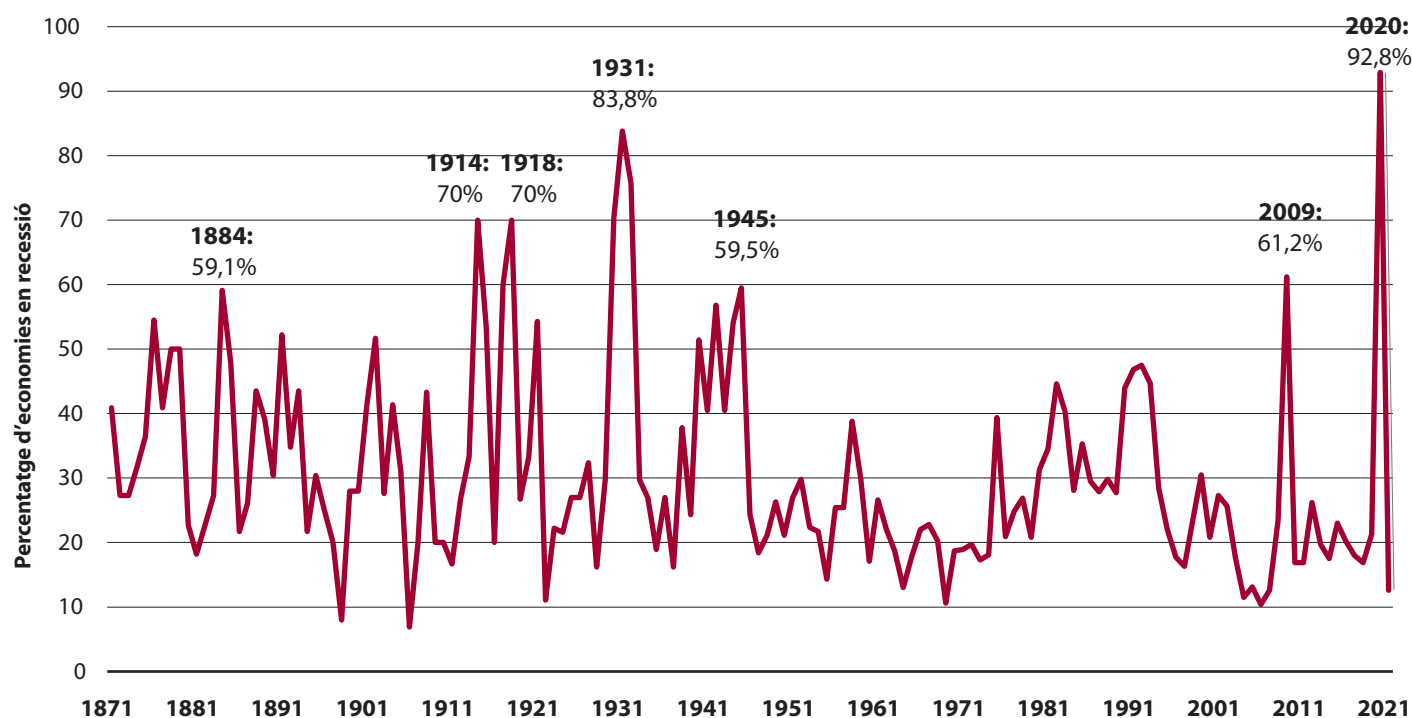
Durant els primers mesos del 2021 es publicaran les dades sobre el cost econòmic immediat de la COVID-19. Serà un moment de recompte de danys. Tot i que els mercats borsaris hagin recuperat una part important de les pèrdues registrades des del març del 2020, en bona part animats per la successió de notícies esperançadores sobre vacunes i tractaments, el retorn als ritmes d'activitat previs a la pandèmia serà molt més lent que els que pugui experimentar la borsa i, sobretot, desigual. És més, serà una recuperació fràgil, ja que qualsevol evolució negativa en matèria de salut, com ara un fracàs dels processos de vacunació o una mutació del virus, podrien tirar per terra les esperances que s'han començat a gestar en acabar el 2020.

Més enllà de les xifres de creixement de l'economia, el gran tema del 2021 serà el de la distribució de la riquesa i els ingressos. Les desigualtats a escala internacional i dins de cadascuna de les societats no són una novetat. Tanmateix, la pandèmia ha revelat amb gran cruïsa fins a quin punt les capacitats per lluitar contra el virus o per suportar les mesures per fer-hi front han variat d'un país a un altre, però també dins d'un mateix país. Totes les desigualtats preexistents s'han ampliat, comproment fins i tot avenços aconseguits durant els

Canvi del PIB anual (1980-2020): Més economies en una crisi més profunda.

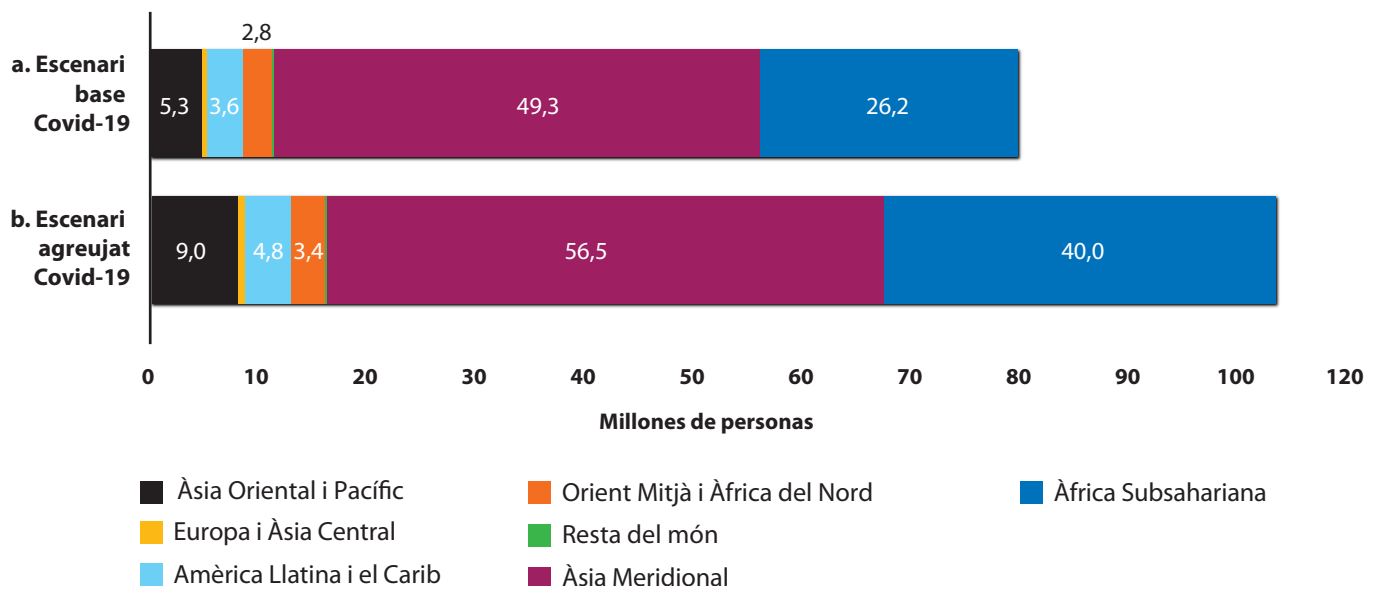
Economies en recessió (1871-2020): Un percentatge inèdit

últims anys en l'àmbit de la igualtat de gènere, perquè les dones han tendit a suportar una càrrega més gran en matèria de cures i d'atenció a persones dependents i moltes han vist truncada la seva progressió professional. Una dada reveladora és que un 54% dels **llocs de treball destruïts** durant el 2020 corresponen a dones,

mentre que aquestes suposen només un 39% de la massa laboral. La pandèmia també ha engrandit la bretxa educativa entre els fills de les famílies equipades per seguir l'educació a distància i els de les que no, amb un considerable risc de l'augment de l'abandonament escolar. Igual d'alarmant és la previsió del **Banc Mundial**,

Pobresa addicional atribuïble a la Covid-19 el 2020 (milions de persones amb ingressos inferiors a 1,90 dòlars diaris)

Font: Banc Mundial, *Poverty and Shared Prosperity 2020, Reversals of Fortune*, (octubre de 2020).

que assenyalava que 150 milions de persones es podrien veure empeses a la pobresa extrema al 2021, en clara contradicció amb el primer dels **Objectius de Desenvolupament Sostenible**.

Si l'impacte de la pandèmia ha estat desigual també ho serà la recuperació. Encara que la major part dels economistes debaten, en iniciar el 2021, si la recuperació serà en forma de V, de U o de W, segurament la lletra de l'alfabet que millor il·lustra el comportament econòmic del nou any sigui la K, aprofundint en la idea de *bifurcació*. Després del trauma del 2020, alguns sectors i individus —molt probablement una minoria en termes quantitatius— es recuperaran ràpidament i acabaran el 2021 amb més riquesa i benestar. Seran aquests sectors els que més es beneficiaran de l'augment de la liquiditat gràcies a la posada en marxa de nous plans d'estímul als països industrialitzats i a l'increment en termes absoluts de les taxes d'estalvi, encara que distribuïdes desigualment.

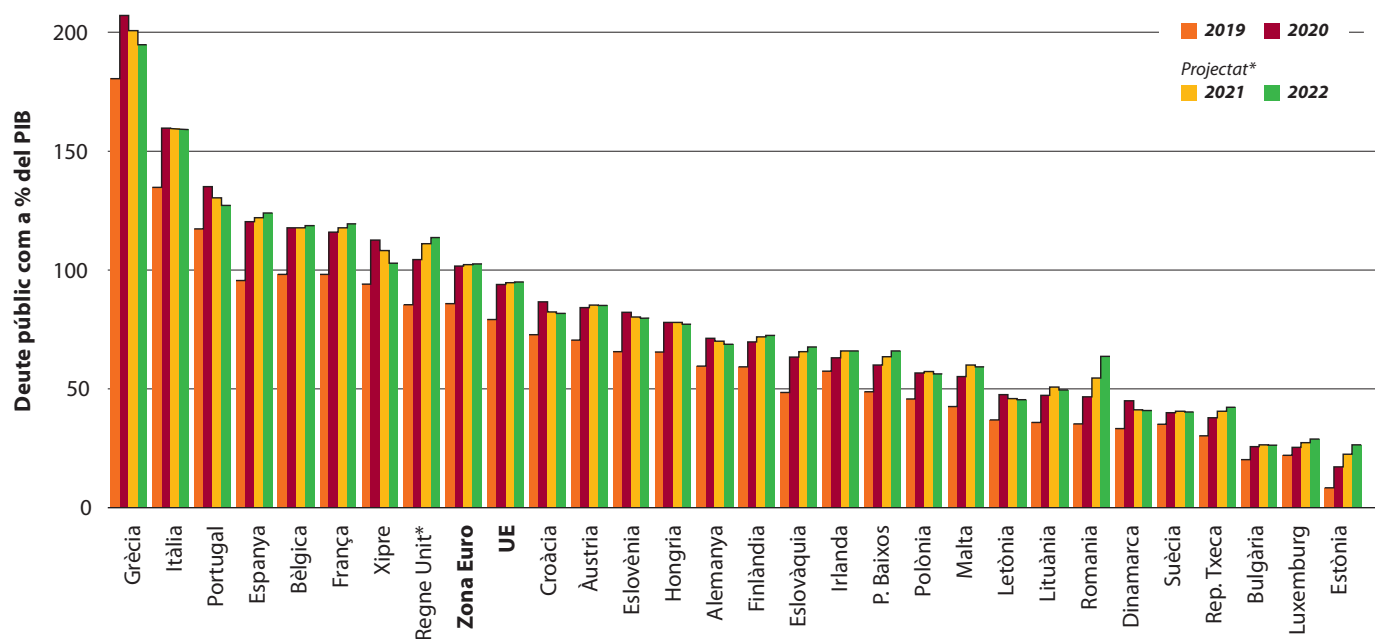
En contrast, economies de renda mitjana, com les llatinoamericanes, i de renda baixa, com la majoria dels països africans, poden experimentar una crisi de liquiditat. Augmentaran, augmentaran les bretxes entre els que tenen accés al crèdit i els que no, o entre els diferents nivells de preparació i adaptabilitat a la transformació tecnològica. Així mateix, hi haurà amplis sectors de l'economia i la societat per a qui la recuperació serà molt feble o potser inexistent, especialment per a aquells que hagin perdut la feina, el negoci i, en el pitjor dels casos, la llar. Això pot donar peu a una situació, teoritzada per **Albert Hirschmann** l'any 1973 i anomenada *efecte túnel*, que, en termes actuals, evoca la frustració d'aquells que es troben aturats mentre veuen

com els del carril del costat avancen i comencen a sortir del túnel de la pandèmia.

Entre aquestes velocitats diferents apareixerà de nou la **Xina** i la seva dissociació de la resta de grans economies internacionals. El país que va ser origen del virus va ser un dels pocs que va continuar creixent el 2020, i el 2021 —any que entra en funcionament el seu **14è pla quinquennal** (2021-2025)— preveu un creixement superior al 8%. El cas de la Xina, però també l'adopció de mesures d'emergència a molts altres països, han permès redescobrir el paper de l'estat a l'economia.

Una de les conseqüències d'aquest protagonisme de l'estat ha sigut l'augment del deute públic, que, a la **zona euro** ha arribat al 95% del PIB amb augments superiors als deu punts en les tres principals economies del sud d'Europa: França, Itàlia i Espanya. El nou pressupost de la UE i els fons de reconstrucció que començaran a executar-se el 2021 reforçaran les polítiques d'inversió i despesa pública. **L'FMI i el Banc Mundial** també han advocat per una política fiscal expansiva i un major suport financer. Els defensors de l'austeritat han quedat arraconats. Temporalment? Les grans institucions financeres semblen confiar ara en el fet que el creixement futur, fruit de l'expansió fiscal i d'una millor governança econòmica, permeti la recuperació del deute. L'any 2021 s'intensificarà també el debat sobre els objectius dels plans de reindustrialització que es posaran en marxa, sobre l'adaptació del mercat laboral als processos de digitalització i sobre la conveniència d'impulsar la relocalització de la producció —especialment de productes estratègics— o el redimensionament de les cadenes globals de valor.

Creixement del deute públic dels membres de la UE (percentatge del PIB, 2019-2022)

Nota: (*) El Regne Unit deixa de ser membre de la UE el gener de 2021.
Font: EUROSTAT (2020), *Autumn 2020 Economic Forecast*, (novembre de 2020).

5. Model de vida: tornada a la normalitat o nova normalitat?

És en la manera de treballar, de viatjar, de consumir, de relacionar-se i fins i tot de conduir les relacions internacionals on els canvis provocats per la COVID-19 han estat més ràpids. Serà també allà on siguin més profunds i permanents? En quina mesura una nova normalitat pot condicionar l'agenda internacional?

La manera de fer diplomàcia és una de les que potser recuperi abans la normalitat davant la constatació dels enormes límits de l'anomenada *diplomàcia del Zoom*, la vulnerabilitat en la *seguretat* d'algunes d'aquestes trobades virtuals, i el record del 75è aniversari de les Nacions Unides, desproveït de qualsevol mena d'encant. Moltes reunions es van ajornar durant el 2020: la trobada del G7 als Estats Units o la cimera bicontinental entre els països de la Unió Europea i la Unió Africana en són dos exemples. Quan les condicions sanitàries ho permetin veurem com ràpidament se sobrecarreguen les agendes internacionals, amb cimeres, viatges oficials i visites pendents. Tot i això, és possible que, a una escala més tècnica, es normalitzin alguns mecanismes d'intercanvi d'informació i de diàleg remot.

Tanmateix, els canvis poden haver estat més profunds en altres àmbits de la vida quotidiana i, encara que pugui no semblar-ho a simple vista, tindran impacte en l'agenda internacional. Un dels més clars és el fenomen del *teletreball*. Com en tants altres temes, aquí també es constaten fortes diferències entre països, entre sectors econòmics i entre nivells de renda. Un estudi de *Gart-*

ner, publicat durant el primer confinament, mostrava que el 88% de les empreses dels Estats Units oferia, a favor o obligava a teletreballar, però, per les mateixes dates, un altre estudi de la *Universitat de Chicago* mostrava que, mentre el 97% de la feina legal i el 88% en l'àmbit financer podrien dur-se a terme des de la llar, en altres àmbits el presencialisme era la norma, amb només un 3% de teletreball en l'àmbit del transport i un 1% al sector primari. A més, constatava que, en general, els llocs de treball que podien ser desenvolupats remotament eren els més ben pagats.

En clau internacional, la consolidació de mecanismes de teletreball, fins i tot un cop superada la crisi sanitària, pot afavorir el treball en xarxa i la creació d'equips situats a ciutats i, tal vegada, continents diferents, tot promovent la inclusió i la diversitat. Així mateix, podria accelerar la deslocalització d'una part de la feina administrativa a llocs amb menors costos salarials. I, sobretot, propulsar l'augment de les dades al núvol com un dels grans temes del 2021. Això es traduirà en una ferotge competència entre grans companyies per fer-se amb una part del negoci de l'emmagatzematge de dades, reforçarà el debat sobre la sobirania digital i generarà una major vulnerabilitat digital als ciberatacs i a l'espionatge industrial duts a terme a instàncies governamentals o per part d'actors no estatals.

Amb el treball presencial i la progressiva però desigual recuperació de l'activitat econòmica tornarà part de la mobilitat perduda. Durant la segona meitat del 2021 podrem intuir si s'està en procés de tornar a la situació pre-pandèmia pel que fa a viatges de negocis,

grans fires o esdeveniments esportius, o si es tendeix a viatjar menys o organitzar aquestes activitats de manera diferent. La celebració (o no) dels Jocs Olímpics de Tòquio, l'Exposició Internacional de Dubai o el Mobile World Congress de Barcelona, marcaran la tònica. Però, qualsevol país que hagi fet de les infraestructures aeroportuàries i de les seves línies de bandera una forma de *soft power* i de posicionament internacional —com Turquia, Qatar, Singapur o el Marroc— es juga molt en aquest canvi.

Un altre dels sectors més afectats per la pandèmia ha estat el turisme. Així, segons el baròmetre de l'**Organització Mundial del Turisme**, els desplaçaments de turistes internacionals van disminuir un 70% durant el període gener-agost del 2020 respecte al mateix període de l'any anterior. Això representa 700 milions de trasllats de turistes internacionals menys en comparació del mateix període del 2019, i es tradueix en una pèrdua de 730.000 milions de dòlars en ingressos, més de vuit vegades la pèrdua registrada el 2009 sota l'impacte de la crisi econòmica mundial. L'absència de perspectives favorables per a la recuperació durant la primera meitat del 2021 posa en una situació molt delicada algunes economies o territoris excessivament dependents del turisme. Un cas paradigmàtic és el de **Tailàndia**, on la contracció sense precedents de la seva economia ha alimentat una nova onada de protestes a finals del 2020. És un precedent que posarà en alerta altres destinacions turístiques de la conca mediterrània o

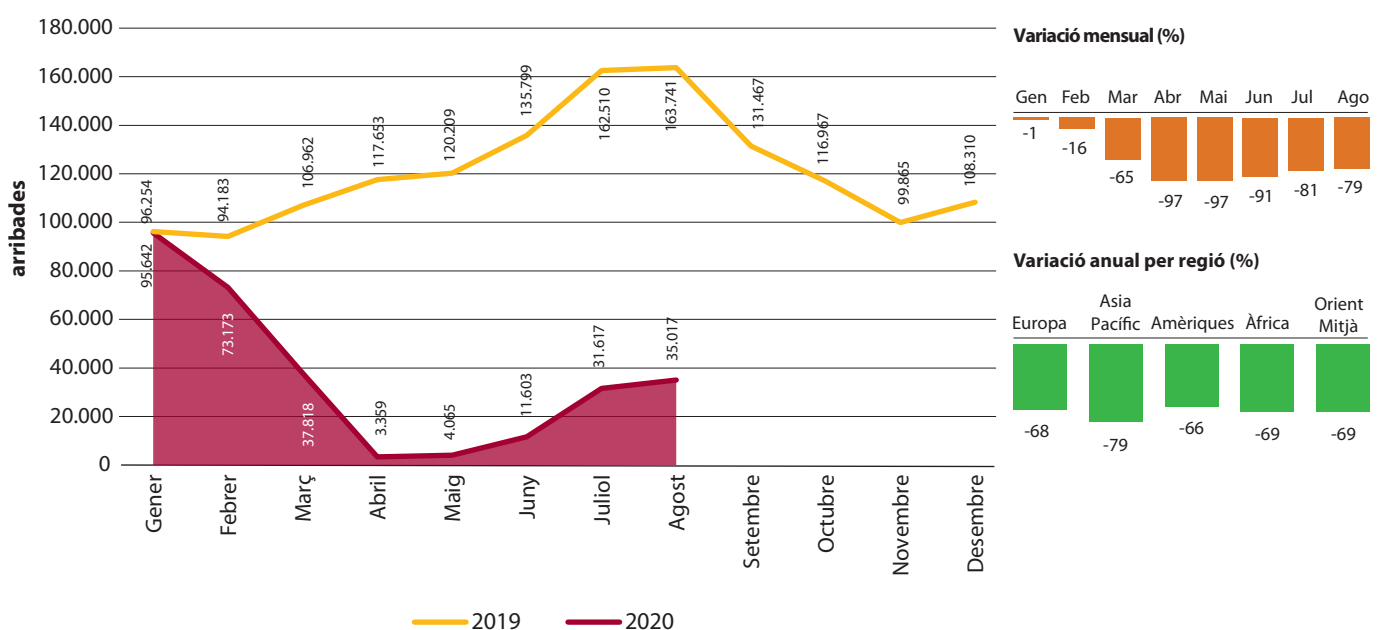
del Carib. Al costat d'aquesta preocupació immediata, molts d'aquests països abordaran el debat sobre la sostenibilitat del turisme i sobre les estratègies de recuperació o de diversificació econòmica, alhora que hauran de gestionar les conseqüències socials del canvi.

L'àmbit del consum és un altre dels espais on el canvi d'hàbits s'ha accelerat. El cop ha estat especialment dur en sectors com la restauració, la cultura o el comerç al detall. Quant a model, els nous comportaments també han posat en qüestió l'atractiu de les grans superfícies comercials, que han arribat a condicionar els plans

Durant la segona meitat del 2021 podrem intuir si s'està en procés de tornar a la situació pre-pandèmia pel que fa a viatges de negocis, grans fires o esdeveniments esportius, o si es tendeix a viatjar menys o organitzar aquestes activitats de manera diferent.

urbanístics d'espais metropolitanos de mig món. Són molts els **articles** i els **informes** que argumenten que els comerciants no haurien d'apostar per un retorn a la normalitat pre-pandèmia sinó per la reorientació del seu model de negoci. Quin és el repte en clau internacional? La crisi del coronavirus ha estat un gran revulsiu per al sector de la missatgeria i el fenomen dels *riders*, que han posat de nou el focus en les condicions laborals, amb governs i legisladors que es miren els uns als altres tot cercant la millor solució. Com veurem a continuació, el confinament també ha estat un trampolí per als gegants digitals, fet que ha redoblat la urgència

El col·lapse del turisme internacional (arribades, 2019-2020)

Font: Organització Mundial del Turisme (dades fins agost de 2020).

governamental de controlar tendències monopolistes, garantir la protecció dels consumidors, evitar una sagnia fiscal... I tot això, amb la constatació que per aconseguir-ho es necessita un mínim de concertació internacional.

6. Gegants digitals: expansió o exposició?

La digitalització és una megatendència difícilment reversible que ha viscut, durant el 2020, un sobtat procés d'acceleració. L'any 2021, els grans gegants com

Durant el 2021 veurem com l'exposició dels gegants digitals es reflecteix en tres àmbits: fiscalitat, competència i sobirania.

Google, Amazon, Facebook, Apple i Microsoft seguiran gaudint d'una posició dominant però els processos de creixement més ràpids els protagonitzaran tant els seus rivals xinesos com noves companyies, sorgides gairebé del no-res. El 2019 es va popularitzar **TikTok**, i en plena pandèmia li va arribar el torn a **Zoom** —passant de 10 milions de reunions diàries el desembre de l'any anterior a 300 milions l'abril del 2020. És impossible saber qui donarà la sorpresa l'any 2021. Encara que potser quantitativament no suposi un perill per als grans gegants tecnològics, socialment serà interessant comprovar si es consoliden alternatives que han començat a sorgir durant el 2020 com ara la mutualització de serveis entre llibreries per poder competir amb Amazon.

Aquest procés d'expansió de tot allò que és digital implica una major exposició i, per tant, un major escrutini per part de l'opinió pública i dels governs. Durant el 2021 veurem com aquesta exposició dels gegants digitals es reflecteix en tres àmbits: fiscalitat, competència i sobirania.

El volum de negoci ha augmentat ràpidament i la naturalesa de l'activitat ha permès fins ara explotar al màxim l'enginyeria fiscal. Però els estats necessiten ingressos més que mai per sufragar els costos socials de la pandèmia i els plans de recuperació. La taxació dels serveis digitals són una oportunitat. Així, el xoc d'interessos que s'havia començat a originar abans de la irrupció de la COVID-19 ha adquirit una nova urgència. El 2020 van descarrilar els intents d'arribar a una concertació transatlàntica en aquest àmbit, tot i el principi d'acord aconseguit al **G7 de Biarritz** de l'any anterior. En aquest sentit, s'ha donat una pròrroga d'un any perquè continuïn les negociacions sobre taxes digitals en el marc de l'**OCDE**, però si no hi ha avenços els països de la UE prosseguiran en solitari i això podria generar tensions amb la nova Administració dels Estats Units.

En canvi, allà on podrien coincidir l'agenda digital de Biden i la dels seus socis europeus és en la necessitat de limitar el comportament oligopòlic. Encara que aquest no ha estat un dels principals temes de campanya, s'espera que després de la seva presa de possessió **Biden** segueixi una política diferent de la del *laissez faire* de l'Administració Obama i que fins i tot aquest sigui un dels pocs àmbits on floreixi una cooperació bipartidista.

Pel que fa a la *sobirania digital*, una expressió que va començar a fer-se popular abans de la pandèmia, veurem com continua la tendència de crear dues esferes d'influència tecnològica pivotant al voltant dels Estats Units i la Xina, i en què es tradueix la preocupació de la Unió Europea, l'Índia, el Japó o Corea de Sud per haver quedat despenjades d'aquesta carrera. La UE recorrerà al seu arsenal normatiu, que té com a principal novetat l'aprovació de la Llei de serveis digitals —**Digital Services Act (DSA)**—, que busca protegir el mercat únic, preservar i millorar els drets dels consumidors, i preveure, entre altres mesures, que els gegants digitals no puguin emprar les dades recopilades llevat que les posin a disposició de plataformes més petites. En clau de sobirania, l'any 2021 hauria de ser un any d'impuls a alternatives europees en matèria d'emmagatzematge de dades al núvol com ara **Gaia-X**, una iniciativa liderada des de França i Alemanya. En canvi, a molts països del sud global, el debat serà diferent: es plantejarà en clau de **colonialisme de dades** i s'articularà com un combat en el qual ells no són actors sinó el camp de batalla.

En països en vies de desenvolupament d'Amèrica Llatina, Àfrica subsahariana i el sud-est asiàtic pot tenir més recorregut una de les novetats que ens depara el 2021: l'entrada en funcionament del **iuán digital**, que, a diferència d'altres criptomonedes, tindrà menys fluctuació i rebrà el suport d'un banc central. Aprofitant l'augment de les transaccions digitals en temps de pandèmia, l'adopció d'aquesta divisa digital té dos objectius. Dintre de la Xina, reduir el domini d'Alibaba i Tencent en matèria de **pagaments digitals**. I fora de les fronteres xineses, expandir la seva àrea d'influència econòmica. Aquesta moneda serà atractiva per a consumidors de països amb sistemes financers precaris, amb divises que es deprecien i dificultats per efectuar compres en línia. En tots dos casos, la seva popularització proporcionarà a la Xina l'oportunitat d'obtenir quantitats ingents de dades sobre preferències i pautes de consum dins i fora de les seves fronteres. L'experiència del iuan digital serà observada amb deteniment a la resta del món i el seu èxit podria accelerar plans per a la introducció d'altres divises digitals, i intensificar el debat sobre les oportunitats i els riscos d'un **euro digital**.

7. Ciutats: més habitables o més desiguals?

Durant el 2020 les ciutats s'han situat a la primera línia de la lluita contra la pandèmia. La densitat de població ha estat un factor clau en l'expansió de la malaltia. Tot i que la població urbana representa poc més de la meitat dels habitants del planeta, segons les **Nacions Unides**, el 90% dels casos registrats de COVID-19 s'han concentrat en entorns urbans. També és a les ciutats on es produeix la investigació per lluitar contra la pandèmia i on es troben les principals infraestructures sanitàries. L'any 2021 les ciutats seguiran en aquesta trinxera i continuaran prestant una atenció reforçada a la gestió dels efectes econòmics i socials de la pandèmia. En aquest sentit, s'intensificarà el xoc entre dues forces oposades: d'una banda, la recentralització davant d'una situació d'emergència, i, de l'altra, demandes més grans d'autonomia i recursos per a les ciutats i els territoris descentralitzats per avançar cap a una recuperació econòmica i social.

La irrupció de la pandèmia ha tensionat el model urbà actual. Autoritats locals i moviments socials exigeixen ara ciutats més habitables, més saludables i amb una mobilitat individual i col·lectiva més sostenible. Per avançar cap a aquest canvi de paradigma urbà, les ciutats es miren les unes a les altres tot cercant inspiració i amb l'esperança de poder emular bones pràctiques que hagin funcionat a centenars o milers de quilòmetres de distància. **Cities for Global Health**, una plataforma en línia llançada per governs, entitats i la societat civil, que recull 657 iniciatives de 34 països i 105 ciutats, és un bon exemple d'aquesta dinàmica. Durant el 2021, les xarxes de cooperació i intercanvi guanyaran pes, alhora que s'acceleraran la competència individual entre ciutats per veure quina d'elles aconsegueix **solucions** més innovadores i amb millor acceptació ciutadana. Una competència que, en la seva versió menys saludable, es traduirà en disputes entre ciutats globals per accedir a major finançament o a una posició millor en la recuperació postpandèmia.

A molts països, la pandèmia ha reforçat la innovació social (com ja va passar després de la crisi del 2008), multiplicant les iniciatives de solidaritat i els esforços comunitaris i veïnals. En aquest sentit, han sorgit múltiples xarxes de suport mutu, tant a escala nacional (a Turquia, projectes com **İhtiyaç Haritası**; al Regne Unit, **Mutual Aid**; a França, **Territories Engagés**, o a l'Argentina, **Territorios en Acción**), com a escala local (a Nova York, **Mutual Aid NYC**; a Lisboa, la **Rede Solidária de Lisboa**; a Sao Paulo, la **favela de Paraisópolis**, o iniciatives a **La Paz**, Bolívia). Veurem en quina mesura, du-

rant el 2021, els governs locals aprofitaran el potencial d'aquestes pràctiques com a actuacions que permeten reforçar la resposta institucional a la crisi social i sanitària. Això dependrà de la capacitat dels governs de les ciutats d'impulsar relacions duradores de coproducció de polítiques amb les comunitats i les agrupacions socials. La pandèmia també ha posat encara més de manifest el valor de les ciutats com a centres de creació de coneixement, i el 2021 serà un any de consolidació de les xarxes científiques d'abast global en què equips de recerca, associats amb les ciutats que alberguen les seves institucions, treballin en xarxa.

S'intensificarà el xoc entre dues forces oposades: d'una banda, la recentralització davant d'una situació d'emergència, i, de l'altra, demandes més grans d'autonomia i recursos per a les ciutats i els territoris descentralitzats per avançar cap a una recuperació econòmica i social.

No obstant això, juntament amb les oportunitats també han sorgit nous riscos que es podrien manifestar amb especial virulència durant el 2021. Les ciutats veuran créixer el malestar social com a conseqüència de l'aprofundiment de les desigualtats derivades de la pandèmia. L'espai urbà, tant als centres com als barris perifèrics més castigats per la crisi, serà l'escenari d'episodis recurrents d'expressió de malestar, que en molts casos derivaran en disturbis i enfrontaments amb forces policials o, fins i tot, entre grups amb interessos contraposats. Les reivindicacions vinculades a l'accés a l'habitatge, les oportunitats econòmiques o les condicions laborals del personal sanitari probablement caracteritzaran les protestes del 2021. La recuperació econòmica que es pot produir si s'aconsegueix controlar la pandèmia, lluny d'alleujar aquestes tensions, pot augmentar-les, ja que és molt probable que la sortida sigui tan o més desigual que la crisi, i que la seva visibilitat en un entorn urbà generi més frustració i, fins i tot, violència.

Hi ha qui veurà aquesta situació com una oportunitat per revertir la despoblació d'entorns rurals. No obstant això, en termes quantitius les tendències més robustes seran d'altres. Primer, guanyen atractiu els espais periurbans, i amb això es donarà més importància a la governança metropolitana. Segon, les classes populars es veuran obligades, en una situació de necessitat, a agrupar-se encara més en els habitatges sobreocupats de les ciutats i les seves perifèries, i, en els casos més extrems, augmentarà el fenomen de les persones sense llar. I en tercer lloc, les grans ciutats del sud global seguiran atraient població i creixent, sobretot en assentaments informals.

A tot això cal afegir que, en un context postpandèmic, la bretxa digital ha crescut i reforçarà, encara més, la desigualtat entre els territoris connectats i aquells que, metafòricament, segueixen a les fosques. Per exemple, als **Estats Units**, només el 65% dels ciutadans que viuen en àrees rurals tenen accés a Internet d'alta velocitat, comparats amb el 97% dels que resideixen en àrees urbanes. Així, durant el 2021 la cobertura de banda ampla o mitjançant 5G serà tan important com en altres moments ho van ser els processos d'electrificació i la construcció d'infraestructures bàsiques de transport.

La bretxa digital ha crescut i reforçarà, encara més, la desigualtat entre els territoris connectats i aquells que, metafòricament, segueixen a les fosques.

8. Migrants: salut pública o salut nacional?

L'immigrant o el sol·licitant d'asil pot ser també un portador de virus. Aquest és el nou argument xenòfob en què es basaran aquells que exigeixen fronteres impermeables, controls més estrictes i repatriacions exprés. En un moment en què s'haurà normalitzat el tancament de fronteres interiors per controlar la pandèmia, serà més senzill exigir la construcció de murs i l'aplicació de mesures excepcionals per mantenir les fronteres segellades o per repel·lir les arribades.

Aquesta realitat contrastarà amb una paradoxa: les mateixes societats que busquen seguretat amb el tancament de fronteres són les que intentaran, també, atraure personal mèdic i assistencial estranger. És el cas, per exemple, del **Regne Unit**, que ha estès automàticament per un any tots els visats de metges i infermeres migrants que vencien abans de l'1 d'octubre de 2020. El fet que els fundadors de la companyia **BioNTech**, que ha treballat amb Pfizer en la vacuna contra la COVID-19, siguin fills de la immigració turca a Alemanya serà un dels casos que els defensors d'una política migratòria més flexible posaran sobre la taula.

La voluntat de tancar fronteres toparà amb un augment de la pressió migratòria de països que han patit la destrucció de llocs de treball en sectors com el turisme, la sobreexplotació de recursos naturals o l'acumulació de problemes estructurals, com succeeix a Algèria, Nigèria, Veneçuela o les repúbliques centreamericanes. A aquestes dificultats cal sumar-hi la baixada de remeses prevista per al 2021, que, segons el **Banc Mundial**, podria ser d'un 14% en comparació de les xifres del 2019, any en què el volum de les remeses va superar la inversió directa estrangera, una dada que ens ajudarà a entendre la transcendència d'aquesta situació. En cas que la recuperació s'allar-

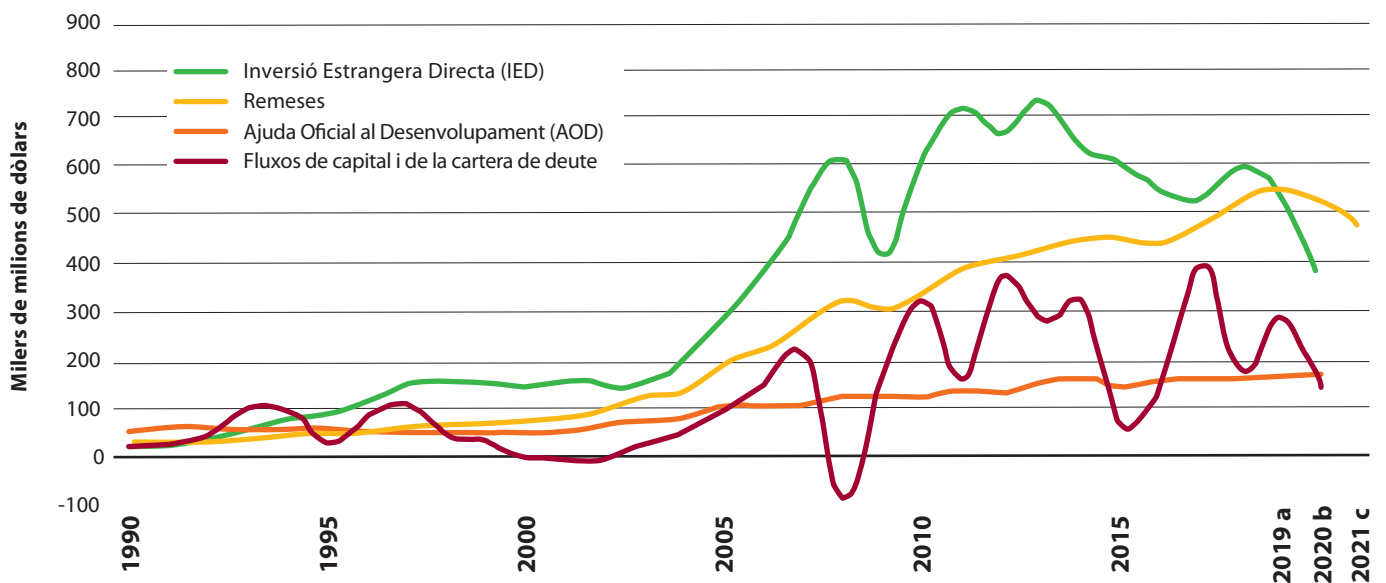
gui, és probable que l'any 2021 assistim a nous processos d'expulsió de treballadors estrangers en països del **Golf** o que augmenti la tensió amb els migrants de països veïns a **Sud-àfrica**.

Pel que fa a les migracions internacionals, l'any 2021 no serà molt diferent dels anteriors: mala gestió, curttermisme, deshumanització, crisis esporàdiques, securització, erosió de drets i intent de traslladar la frontera real cada vegada més lluny de l'oficial. En canvi, sí que es plantejarà una disjuntiva real a l'hora d'abordar l'encaix dels estrangers residents a la societat, estiguin o no en una situació irregular. És un debat que no es produirà en termes morals, o no solament, sinó també en termes d'interès i racionalitat.

La pandèmia i les seves conseqüències estan tenint efectes ambivalents. D'una banda, ha augmentat la vulnerabilitat d'una part de la població a les polítiques de l'odi; de l'altra, també ha crescut la visibilitat de sectors que donen feina a molta població migrant com el personal de la neteja, especialment les encarregades de l'atenció a persones dependents, els repartidors a domicili, els petits propietaris i empleats del sector de l'alimentació o els temporers del sector agrícola. Aquestes treballadores i treballadors comencen a ser reconeguts com un element essencial de l'engranatge econòmic i social. Es traduirà això en polítiques més inclusives? Serà un reconeixement durador, com va passar amb la incorporació de les dones al mercat de treball i el reconeixement del sufragi universal després de les dues guerres mundials, o serà puntual? I si això s'esdevé, es quedarà només en l'àmbit mèdic o s'entendrà que la degradació de les condicions laborals, habitacionals o educacionals d'una part de la societat també constitueix un problema de salut pública?

D'altra banda, la pandèmia intensifica la discussió a països europeus i també d'Amèrica, d'Orient Mitjà i de la resta d'Àsia sobre els riscos per a la salut pública de tenir part de la societat desatesa i fora dels canals oficials. La immigració irregular és un dels col·lectius que més fàcilment en poden quedar al marge o deliberadament exclosos. En un context d'emergència sanitària, l'estat, i amb l'estat també els seus ciutadans, han redescobert la importància d'arribar a totes les llars i de tenir registrades totes les persones que resideixin al seu territori, sigui quina sigui la seva nacionalitat o situació administrativa, perquè no és tan fàcil separar «els seus» problemes dels «nostres» i perquè «la seva» salut, és la de «tots». La previsió de processos de vacunació massius durant el 2021 ho evidenciarà encara més, sense per això descartar que hi hagi grups que ho utilitzin per defensar la «preferència nacional», contraposant un model de salut parcial i exclouent, amb el de la salut pública universal i inclusiu.

Fluxos de remeses cap a països de renda mitja i baixa (1990-2021)

Nota: (a) Estimació; (b) Projecció.

Font: Banc Mundial /KNOMAD i Fons Monetari Internacional.

9. Malestar: individual o col·lectiu?

Es compleixen deu anys de les primaveres àrabs i africanes; dels indignats, a Espanya, i també del moviment *Occupy*, a diversos països occidentals. L'any 2021 serà moment de mirar enrere i plantejar-se quin ha estat el resultat d'aquestes protestes emancipadores i què queda de l'esperança que van saber generar. També serà el moment en què es «desconfini» el malestar que va emergir amb força el 2019 i que va prendre els carrers de mig món, de Hong Kong a Hispanoamèrica, passant per Bagdad, Alger i Beirut. En un context de pandèmia i restriccions a la mobilitat, hom pot pensar que el cicle de protestes es va tancar. És molt probable que, a mesura que avanci el 2021, es comprovi que ha estat un parèntesi i que l'intent d'imposar permanentment les mesures restrictives aplicades durant la pandèmia només augmenta el malestar.

En termes generals, la pandèmia ha agreujat o ha fet créixer la mala maror que tant al 2011 com al 2019 va fer sortir la gent al carrer. Veus científiques adverteixen que més que una pandèmia, la COVID-19 és una **sindèmia**, en la mesura que els factors socials són essencials per entendre'n l'impacte desigual. Els seus efectes també han donat nous arguments al moviment climàtic i a la lluita feminista, dos dels vectors de forta mobilització abans de l'aparició del virus que han restat en letargia durant bona part del 2020. Encara que de manera diferent a l'any anterior, el 2021 també serà emocionalment intens. A la il·lusió de poder vèncer el virus i de recuperar part de la normalitat perduda, se sobreposarà el malestar de capes importants de la població, aquelles que quedin endarrerides en sortir de la crisi, i, en els casos més extrems, la ràbia d'aquells per

a qui la ferida sanitària, econòmica i social de la pandèmia segueixi oberta.

En el moment en què es recuperi l'ús de l'espai públic, tornaran amb força les mobilitzacions, que buscaran recuperar el terreny perdut. Fins i tot podria començar a succeir abans, tal com s'ha vist durant la segona meitat del 2020 amb la força del moviment **#BlackLivesMatter**, als Estats Units; les protestes feministes, a **Polònia**; les prodemocràcia, a **Belarús**; les expressions de malestar polític al Perú i Guatemala, o el moviment **#EndSARS**, a Nigèria. Si alguna cosa hem après de l'estudi dels cicles de protesta anteriors és la importància dels processos d'emulació, que, en el context del 2021, poden ser més grans per la consciència que tot el món ha patit un mateix cop, i per l'acceleració dels processos de consum d'informació a les xarxes socials. Però també sabem que, encara que hi pugui haver un tronc comú de malestar, la seva expressió s'adapta al context geogràfic i temporal. Els principals països del continent africà, d'Algèria a Sud-àfrica, de Nigèria a Etiòpia, afronten el 2021 en un clima de gran incertesa. Països que han patit la desfeta del turisme com Tailàndia, el Senegal i els països de la conca mediterrània també han vist com la pandèmia avivava un malestar previ. D'altra banda, la capacitat de mobilització de l'oposició russa és una de les grans incògnites del 2021, si bé hi ha menys dubtes sobre la capacitat repressiva de les autoritats.

La desesperança i la frustració, en part per la manca de resultats dels cicles de protesta anteriors, així com una major repressió per part de les forces de seguretat, comporten un clar risc que aquest nou cicle adquireixi un caràcter més violent. Durant el 2021, un altre dels temes a observar és si les xarxes de solidaritat articulades

l'any 2020 a escala veïnal es convertiran en estructures de mobilització. També serà interessant comprovar si els nombrosos processos electorals previstos a l'Amèrica Llatina i l'Àfrica subsahariana actuen com a multiplicadors de la tensió o, per contra, són el mecanisme que permet canalitzar aquest malestar.

Una de les característiques de les dinàmiques de protesta del 2021 és que poden ser expressades com a reivindicacions de grups concrets dins de la societat i no com una demanda de la societat en el seu conjunt. Aquesta dinàmica grupal pot correspondre a minori-

Pel que fa a les migracions internacionals, l'any 2021 no serà molt diferent dels anteriors: mala gestió, curterminisme, deshumanització, crisis esporàdiques, securització, erosió de drets i intent de traslladar la frontera real cada vegada més lluny de l'oficial.

es contra la majoria, a majories contra una minoria, a greuges de caràcter territorial, generacional o, fins i tot, gremial. Les campanyes de vacunació, que, per motius logístics, s'han de fer de manera segmentada, poden actuar com a font de greuge addicional.

En paral·lel, una part del malestar tindrà una clara dimensió individual, avivat per mesos de confinament, per una disminució de la interacció social i la seva substitució per contactes virtuals, i per una crisi de salut mental sovint silenciada. Aquest malestar individual pot aguditzar dinàmiques prèvies com els processos de radicalització violenta, o la crisi dels intermediaris, que en molts països es manifesta en forma de desconfiança en les institucions, la classe política, els mitjans de comunicació, els experts o les associacions de la societat civil. També és un brou de cultiu per a teories de la conspiració i altres formes de desinformació que han anat creixent a l'abric de la pandèmia.

10. Unió Europea: recuperada o bloquejada?

La Unió Europea té projecte per a si mateixa i per al sistema internacional. El dubte és si al 2021 es donaran les condicions dins i fora de la Unió per impulsar-lo. El projecte d'integració europea porta quinze anys encadenant crisis i afrontant reptes sense precedents com la sortida del Regne Unit. Precisament per haver estat sotmesa a aquesta lògica de crisi continuada, durant el 2021 prosseguirà el debat sobre si s'han tret lliçons dels desafiaments anteriors. També s'avaluarà si la UE respon amb més ambició, generositat i rapidesa no ja a la pandèmia, sinó a les estratègies de recuperació.

La gestió de la pandèmia i els plans de recuperació no seran l'únic factor que condicionarà l'agenda europea i la seva capacitat per influir en l'escena global. Cal esmentar, en primer lloc, el calendari electoral. Entre el 2021 i el 2022 hi haurà un impàs polític en dos temps. Alemanya acudirà a les urnes l'octubre del 2021 i acomiadarà la cancellera Merkel després de més de 15 anys en el poder. Mentrestant, l'ambient preelectoral anirà calant a França, amb vista a la seva doble cita amb les urnes durant la primavera del 2022. El segon factor són les relacions amb els veïns. Durant el 2020 s'ha mantingut la tensió amb Rússia, i ha augmentat, per motius i en graus diversos, amb el Regne Unit i Turquia. A això se li suma la convulsió dels seus dos veïnatges, l'oriental i el mediterrani. La Unió Europea s'ha vist bloquejada fins ara per l'actitud obstruccionista d'alguns dels seus membres, per la falta de confiança en si mateixa o per l'acumulació de crisis tant al seu si com al seu entorn immediat. Tanmateix, el 2021 pot ser un any de recuperació, d'impuls i de transformació.

Aquesta disjuntiva es concretarà en dos fronts. El primer és la preservació de l'essència de la integració europea. La UE és, entre moltes altres coses, una unió de democràcies i d'estats de dret, i el repte és impedir i revertir tendències il·liberals al seu si. També és un espai de llibertat de moviments, amb un important factor bloquejador, la por, encarnada l'any 2021 en temes tan diferents com el terrorisme, la pandèmia i la deficient gestió dels fluxos migratoris.

El segon front és transformacional. La Unió Europea sempre ha aspirat a transformar-se a si mateixa, els països de l'entorn i, fins i tot, a fixar estàndards aplicables per a la resta dels components del sistema internacional. La pandèmia ha donat impuls i, tal vegada, un significat al Pla Verd i a l'agenda de digitalització. Aquesta prioritització també apareixerà a l'agenda exterior per a les trobades biregionals que la UE té programades durant el 2021, per exemple, amb l'Àfrica i l'Amèrica Llatina.

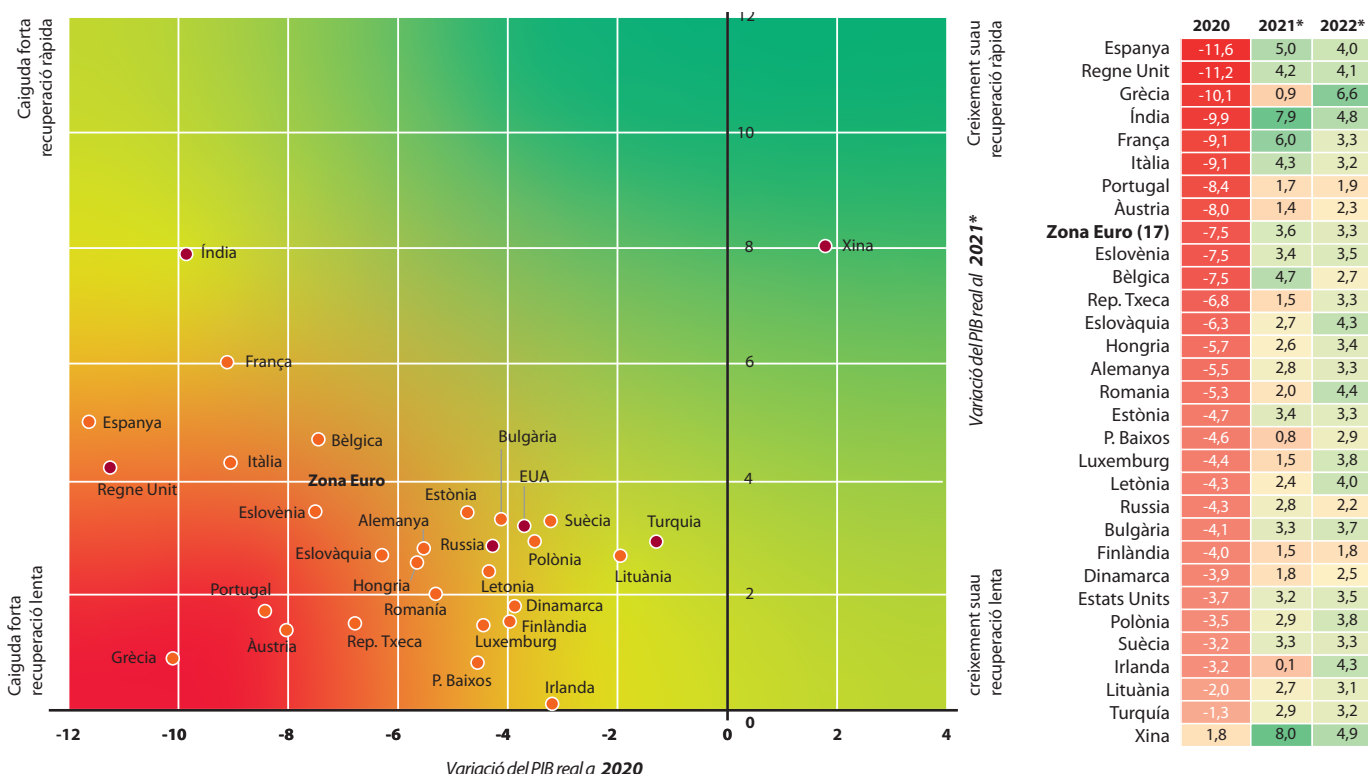
Just en la intersecció entre l'agenda de preservació i la de transformació trobem dos reptes més: la recuperació econòmica i la voluntat d'assolir una major autonomia estratègica. Pel que fa al primer, ja no es parlarà tant de recursos com de prioritats i mecanismes d'execució i seran centrals molts dels elements esbossats en seccions anteriors: en quins sectors invertir?, és possible un retorn al passat?, com revertir les desigualtats creixents i el malestar acumulat?, com assegurar la cohesió territorial?, quin paper han de tenir les ciutats i les regions en la gestió dels plans de reconstrucció?

Així mateix, la pandèmia ha donat impuls a la idea d'*autonomia estratègica*, que ja era un dels pilars de l'*Estratègia Global del 2016*. Durant el 2021 veurem si les discussions per afavorir estratègies de relocització per apropar i escurçar les cadenes de subministraments, especialment de productes vitals, es tradueixen en iniciatives concretes i si aquestes es dissenyen pensant en la reindustrialització de la UE o incorporen també els seus veïns de l'Europa oriental i la conca mediterrània. També veurem si és factible tractar la Xina, alhora, com un soci, un competidor i un rival o si els europeus es veuran forçats a escollir entre una d'aquestes modalitats. En aquest punt no tot dependrà de les seves preferències, sinó també del que facin Pequín i Washington.

Hi ha un punt de convergència clar en la reflexió sobre les perspectives per al 2021 en relació amb el sistema internacional i la construcció europea: la pandèmia ha deixat al descobert debilitats i contradiccions, però també ha estat un potent recordatori dels alts nivells d'interdependència i de la necessitat de solucions cooperatives i solidàries. L'any 2021 apareix com una oportunitat que es pot aprofitar, o no. La perplexitat deixa de ser una opció i la força dels processos de canvi obliga a triar camí en un any de múltiples bifurcacions.

A la il·lusió de poder vèncer el virus i de recuperar part de la normalitat perduda, se sobreposarà el malestar de capes importants de la població, aquelles que quedin endarrerides en sortir de la crisi, i la ràbia d'aquells per a qui la ferida sanitària, econòmica i social de la pandèmia segueixi oberta.

Caiguda i la recuperació esperada (creixement del PIB real 2020-2021*)

Nota: (*) Projecció
 Font: Elaborat per CIDOB a partir de dades de l'OCDE

Calendari CIDOB 2021: 100 dates per marcar al calendari internacional

1 de gener	Renovació del Consell de Seguretat de les Nacions Unides. Índia, Irlanda, Kènia, Mèxic i Noruega formaran part del Consell de Seguretat de l'ONU com a membres no permanents en substitució de Bèlgica, la República Dominicana, Alemanya, Indonèsia i Sud-àfrica.
1 de gener	Brexit. El Regne Unit emprèn la marxa en solitari fora de la UE després d'esgotar-se el període de transició. El Govern de Boris Johnson afronta aquesta fase amb un Regne Unit dividit i amb dures perspectives econòmiques a causa del Brexit i de la crisi econòmica generada per la pandèmia. Aquest context determinarà les eleccions locals i a les assemblees de Londres, Gal·les i Escòcia que tindran lloc el 6 de maig.
5 de gener	Eleccions senatorials a Geòrgia (EUA). A causa que cap dels candidats va aconseguir el 50% a les eleccions del 3 de novembre de 2020, els ciutadans d'aquest estat del sud tenen cita amb les urnes de nou a principis d'any. Amb la seva elecció poden consolidar la majoria republicana de la cambra alta o propiciar-hi un empat, cosa que donaria més rellevància encara a Kamala Harris com a vicepresidenta del país i com a presidenta del Senat amb la potestat de desempatar el vot.
10 de gener	Eleccions presidencials i reforma constitucional al Kirguizistan. El país està enfonsat en una important crisi política després de la celebració de les eleccions legislatives del mes d'octubre. Les fortes protestes que van generar a tot el territori, van acabar forçant-ne l'anul·lació i la dimissió de l'aleshores president Jeenbekov. També es plantejarà l'adopció d'una nova Constitució que ha generat crítiques intenses d'organitzacions nacionals i internacionals de drets humans en qüestionar-se els equilibris polítics entre els diferents poders de l'estat.
14 de gener	10 anys de l'inici de la transició democràtica a Tunísia. El 2011 Ben Ali fugia a l'exili després de les protestes que es van iniciar al país arran de la immolació d'un venedor de fruita, Mohamed Bouazizi. Aquesta data és una de les que marquen el desè aniversari de la Primavera Àrab. Una onada de protestes amb dos epicentres, a Tunísia i Egipte, que es va estendre amb resultats desiguals per tots els països àrabs durant el primer trimestre del 2011.
14 de gener	Eleccions presidencials a Uganda. Yoweri Museveni, president d'Uganda des de fa gairebé 35 anys, torna a presentar-se a la reelecció en un moment de màxima tensió al país. No sembla probable que l'oposició pugui donar la sorpresa, però figures com el diputat Bobi Wine, que està aconseguint mobilitzar els electors més joves, o Patrick Oboi Amuriat, líder del principal partit de l'oposició, l'FDC, podrien obstaculitzar la victòria de Museveni.
20 de gener	Inici de la presidència de Joe Biden. Els Estats Units inicien una nova etapa amb la presidència de Joe Biden i Kamala Harris. El seu anunci d'una tornada al multilateralisme i la diplomàcia han despertat un cert optimisme en una part de la comunitat internacional que venia reclamant una major implicació dels EUA en temes com el canvi climàtic i el comerç internacional. Una de les incògnites que s'obre és el futur del trumpisme i el seu llegat en l'escena nacional i internacional.
22 de gener	Tractat per a la Prohibició d'Armes Nuclears (TPNW). Entra en vigor aquest tractat multilateral signat el 2017 en haver-s'hi adherit més de 50 estats. Els signants es comprometen a no participar, desenvolupar, provar, produir, adquirir, posseir, emmagatzemar, utilitzar o amenaçar amb armes nuclears.
Febrer	Cimera de la Unió Africana. La República Democràtica del Congo assumeix la presidència de la principal organització africana amb nombrosos fronts oberts al continent: les conseqüències econòmiques i sanitàries de la pandèmia; els abusos de governabilitat i el retrocés democràtic; la crisi socioeconòmica i de governança a Zimbàbue i l'extremisme violent al nord de Moçambic; la Gran Presa del Renaixement, a Etiòpia; les crisis a Guinea i Mali, o els processos de pau al Sudan del Sud i el Sudan, etc.
Febrer-març	Eleccions a Palestina. Aquestes són les dates que estudia l'Autoritat Nacional Palestina (ANP) per celebrar les seves eleccions, posposades en diverses ocasions des del 2014. Simbòlicament és un any important per a l'ANP ja que el 20 de gener es commemora el 25è aniversari de l'elecció de Yasser Arafat com el seu primer president, càrrec que va exercir fins a la seva mort el 2004.
5 de febrer	Expiració del Tractat de Reducció d'Armes Estratègiques. Moscou ja ha anunciat la seva disposició de perllongar el New START, el Tractat de Reducció d'Armes Estratègiques, que regula el control d'armes nuclears estratègiques entre Rússia i els EUA, signat el 2010 per Barack Obama i Dimitri Medvedev.
7 de febrer	Eleccions presidencials a l'Equador. Eleccions marcades per l'apatia generalitzada i el descontentament social després de la presidència de Lenin Moreno, el llegat del qual ve marcat per la profunda crisi econòmica i sanitària que assola el país. Tres són els principals candidats presidencials: Andrés Arauz, candidat del <i>correisme</i> ; Guillermo Lasso, candidat de la dreta i que compta amb el suport del Partit Social Cristià; i Yaku Pérez, representant del Moviment d'Unitat Plurinacional Pachakutik, la facció política del moviment indígena.
8 de febrer	Eleccions presidencials a Somàlia. Les eleccions se celebraran després de l'acord entre el president somali, Mohamed Abdullahi, i els principals líders regionals. Serà un pas fonamental per iniciar l'estabilització de país, castigat per una greu crisi política, social i econòmica des de fa dècades, que ha vist créixer la inseguretat en tot el territori, principalment per les activitats terroristes d'Al-Shabab i Daesh.
15 de febrer	10 anys de la guerra a Líbia. Es compleix el desè aniversari de l'inici de la guerra civil que va suposar la caiguda del règim i la mort de Muàmmar al-Gaddafi, el 20 d'octubre de 2011, amb la decisiva implicació internacional després de l'aprovació de la resolució 1973 del Consell de Seguretat de les Nacions Unides. Deu anys després es discutirà sobre les possibilitats de resolució del conflicte i de la responsabilitat de les potències regionals i globals.
18 de febrer	Aterratge Mars 2020. Està previst l'amartatge de la Mars 2020, la missió espacial més important dels últims anys, al cràter Jezero, a Mart. Aquesta missió té com a objectiu buscar, durant dos anys, indicis de vida microbiana passada.
19-21 de febrer	Conferència de Seguretat de Munic #MSC21. Es tracta del major fòrum independent sobre polítiques de seguretat internacional, que reuneix, anualment, figures d'alt nivell de més de setanta països. Enguany proposen el concepte de <i>polipandèmia</i> per discutir els reptes als quals s'enfronta la comunitat internacional.
28 de febrer	Eleccions legislatives i municipals a El Salvador. El país entra en any electoral amb la celebració d'unes eleccions arran de les quals es preveu un canvi substancial al Congrés a favor del president Nayib Bukele i el seu partit Noves Idees, en detriment de forces tradicionals com Arena i FMLN, o d'altres de creació més recent com ara GANA. Després d'un any marcat per l'enfrontament entre el poder executiu i el poder legislatiu i el judicial, Bukele espera fer valer els alts índexs d'aprovació i popularitat del seu mandat, caracteritzat principalment per una reducció notable dels índexs de violència i criminalitat a tot el país.
Març-abril	Cimera de l'OTAN. Amb l'arribada de Joe Biden a la presidència dels EUA es recuperaran els llaços transatlàntics entre els socis, malmesos pels desaires de Trump. A l'agenda hi seran l'acord nuclear amb l'Iran i els diferents reptes en matèria de seguretat que afecten l'OTAN.
Març	Eleccions presidencials al Congo. Presidit amb mà de ferro per Sassou Nguesso des de fa més de 35 anys, el Congo és un dels països amb majors taxes de pobresa i desigualtat del continent africà. Durant els últims anys, s'han succeït les protestes contra el Govern Nguesso, que les ha reprimides fortament i que no ha dubtat a perseguir i empresonar els principals líders de l'oposició.

Març	Eleccions parlamentàries a Lao. El partit que governa el país, el Partit Revolucionari Popular de Lao, celebrarà el seu propi Congrés Nacional a principis d'any, establint les bases programàtiques i de lideratge per a la celebració rutinària d'eleccions parlamentàries pocs mesos després. No s'esperen canvis polítics que permetin una major obertura democràtica en un país altament dependent de la Xina.
8 de març	Dia Internacional de la Dona. S'ha convertit en una data clau en l'agenda política i social de molts països, amb mobilitzacions massives que han pres impuls durant els últims anys especialment a l'Amèrica Llatina i Europa, amb un objectiu en comú: la lluita pels drets de la dona i la igualtat de gènere a tot el món. El 2021, però, estarà marcat per l'augment de la desigualtat i la violència de gènere arran de la pandèmia.
10-12 de març	Fòrum Mundial de la Cultura de les Ciutats (WCCF). Milà acollirà aquesta edició del WCCF, que agrupa 38 de les ciutats més globals de tot el món, i que estarà centrada en l'impacte de la pandèmia a les ciutats i les seves comunitats, així com en els desafiaments i els aprenentatges que des de la cultura s'estan produint per afrontar-lo.
11 de març	L'OMS i la COVID-19. Es compleix el primer aniversari que el director general de l'OMS, Tedros Adhanom Ghebreyesus, declarés que la COVID-19 passava a ser una pandèmia mundial. Un any després, encara hi ha força interrogants per respondre: es va reconèixer tard? Va faltar transparència? D'altra banda, l'anunci que l'Administració Biden tornarà a contribuir finançament a l'OMS és un baló d'oxigen, però s'imposa la necessitat de valorar com millorar la coordinació sanitària a escala global.
15 de març	10 anys de l'inici de la guerra a Síria. Es compleix el desè aniversari de l'inici de la guerra que ha generat la major crisi humanitària internacional de les últimes dècades, deixant més de mig milió de morts, 5,6 milions de refugiats i prop de 6,5 milions de desplaçats interns. Aquest any, Baixar al-Assad en celebra vint al poder i estan previstes unes eleccions que seran un simple tràmit per apuntalar el règim, però també un recordatori de l'incompliment de redactar una nova constitució abans de les presidencials.
17 de març	Eleccions parlamentàries als Països Baixos. El primer ministre neerlandès, Mark Rutte, líder d'una coalició de quatre partits, optarà a un quart mandat intentant revalidar i ampliar la seva majoria. La gran incògnita és el grau de suport que obtindran els dos partits populistes i d'extrema dreta del país: d'una banda, el Fòrum per a la Democràcia, que ha perdut recentment el lideratge de Thierry Baudet, i, de l'altra, el Partit per a la Llibertat, liderat per Geert Wilders. Rutte va guanyar protagonisme a escala europea durant el 2020 en liderar el grup de «països frugals» que eren reticents als plans d'estímul de la UE per afrontar la pandèmia.
18 de març	Cinquè aniversari de l'acord migratori Turquia-UE. Cinc anys després de la seva implementació, l'acord ha reduït ostensiblement el volum de la ruta migratòria Turquia-Grècia. Bon moment per discutir els efectes de les polítiques d'externalització de fronteres a escala global, amb una especial mirada a la Mediterrània, i el caràcter transaccional de les relacions amb Turquia.
11 d'abril	Eleccions generals al Perú. El país està enfonsat en una profunda crisi política i institucional que l'ha portat a tenir quatre presidents en els últims 3 anys, mentre que els seus últims sis mandataris s'han vist embolicats en diversos escàndols de corrupció. El Perú és actualment un dels països llatinoamericans més castigats per la pandèmia.
11 d'abril	Elecció de l'Assemblea Constituent de Xile. La crisi política i social en què està immers Xile després de l'esclat de les protestes de finals del 2019 i principis del 2020 va forçar el Govern de Piñera a plantejar una nova Constitució que recollís drets socials, nous rols de l'estat i el reconeixement de drets indígenes, deixant de banda l'antiga, redactada durant la dictadura de Pinochet. La creació d'una Assemblea Constituent que confeccioni la nova carta magna obre una nova esperança de millora social i econòmica al país.
11 d'abril i 24 d'octubre	Eleccions presidencials i parlamentàries al Txad. El president Idriss Déby, al poder des del 1990, aspira a revalidar el seu càrrec enmig d'una forta crisi a tot el país. L'impacte de la pandèmia de la COVID-19, la crisi de refugiats a la seva frontera sud, l'activitat creixent de Boko Haram, la insurgència al nord de país i la caiguda global dels preus del petroli, que està accelerant la crisi econòmica, són alguns dels reptes que marquen la seva presidència i que haurà d'afrontar durant el 2021.
16-19 d'abril	VIII Congrés del Partit Comunista de Cuba. Està previst que en aquest VIII Congrés Raúl Castro cedeixi el lideratge del PCC a l'actual president del país, Miguel Díaz-Canel.
21 i 22 d'abril	Cimera Iberoamericana a Andorra. Andorra acollirà una nova edició del principal fòrum iberoamericà que reuneix els caps d'estat i de govern de vint-i-dos països. Aquesta edició té com a lema «Innovació per al desenvolupament sostenible – Objectiu 2030» i pretén avançar en un programa conjunt que impulsi polítiques d'innovació relatives al canvi climàtic i a les crisis sanitàries.
Maig	Consell Àrtic. Rússia assumeix la presidència del Consell Àrtic, el principal fòrum intergovernamental per a la cooperació polar del qual són membres el Canadà, Dinamarca, Finlàndia, Islàndia, Noruega, Rússia, Suècia i els Estats Units. El Cercle Polar Àrtic és actualment zona estratègica d'interès prioritari per a la seguretat nacional russa, tant en matèria de seguretat com d'accés a recursos naturals.
2 de maig	Desè aniversari de la mort de Bin Laden. Es compleixen 10 anys de l'operatiu militar nord-americà que va acabar amb la vida del líder d'Al-Qaeda, Ossama bin Laden, a Abbottabad (Pakistan). Bon moment per fer un balanç de la situació actual d'Al-Qaeda en termes de lideratge, presència i estratègia, i de com s'ha atomitzat el terrorisme gihadista.
15 de maig	Desè aniversari dels indignats (15M). Aquest moviment de protesta es va estendre per Espanya i expressava descontent amb el sistema polític i amb les mesures d'austeritat. El moviment emulava, en part, les formes de protesta que s'havien estès poc abans als països àrabs. Al 2021, un dels partits que va sorgir d'aquesta crisi, Podemos, és soci menor del primer govern de coalició després de la restauració de la democràcia a Espanya.
13-16 de maig	Fòrum de Davos. Cita anual que reuneix els principals dirigents polítics, alts executius de les companyies més importants del món, líders d'organitzacions internacionals i ONG, així com personalitats culturals i socials destacades. Aquesta edició, que trenca amb la tradició de celebrar-se al gener, té com a lema «El gran reinici», i analitzarà la recuperació econòmica i social del planeta després de la pandèmia de la COVID-19. Aquesta edició se celebrarà, per primera vegada, a Singapur.
19-20 de maig	World Humanitarian Forum. Organitzat a Londres, reuneix líders destacats i agències de desenvolupament internacional i ajut global, així com representants polítics i empresarials. Aquesta edició estarà dedicada als nous models de finançament, als refugiats, al canvi climàtic i a l'impacte humanitari post-COVID-19.
23 de maig	Eleccions parlamentàries al Vietnam. A principis d'any el Partit Comunista del Vietnam celebrarà el seu XIII Congrés Nacional, on s'elegirà el nou secretari general i es marcaran les prioritats polítiques del país. Serà el pas previ a la celebració de les eleccions de maig, que tancaran el cercle del que es coneix com els «quatre pilars» de l'Estat vietnamita per al període 2021-2026: el secretari general del partit, el president, el primer ministre i el president de l'Assemblea Nacional. Aquest 2021, a més, l'agenda política del Vietnam mirarà cap a la Xina, amb qui manté una relació complexa i especialment tensa al mar de la Xina Meridional.
23 de maig	Eleccions parlamentàries a Xipre. Tot i que el Parlament de Xipre té 80 escons, a la pràctica només es trien 56 diputats. Els 24 restants corresponen a la comunitat turcoxipriota que no és present al Parlament des del 1964. Els dos partits més importants de Xipre, el DISY, de l'actual president Nikos Anastasiades, i l'AKEL es disputaran la majoria de la cambra. La victòria del candidat nacionalista a les eleccions presidencials a Xipre del Nord i la política de Turquia sobre Xipre, juntament amb els efectes d'una pandèmia que ha colpejat la indústria turística de l'illa, condicionaran l'agenda electoral.

25 de maig	Primer aniversari de l'assassinat de George Floyd. La seva mort per brutalitat policial a Minneapolis va provocar les majors mobilitzacions civils de les darreres dècades en contra del racisme estructural als Estats Units. La resposta del president Trump a aquestes mobilitzacions va radicalitzar encara més les protestes, que es van estendre per tot el país durant setmanes. El judici contra el policia que va matar George Floyd comença el 8 de març.
26-27 de maig	Cimera Europea d'Economia Social. Aquesta conferència, organitzada conjuntament per la Comissió Europea i la ciutat de Mannheim, té com a objectiu enfortir l'economia social a Europa i aprofitar-ne la contribució al desenvolupament econòmic, la inclusió social i les transicions ecològiques i digitals. Els debats se centraran en tres dimensions: la digitalització de l'economia social, la innovació (social) i la col·laboració entre països i entre sectors.
31 de maig - 4 de juny	Setmana Verda de la UE. És l'esdeveniment anual més important sobre política mediambiental europea i reuneix representants de governs, indústries, organitzacions no governamentals, món acadèmic i mitjans de comunicació per a un intercanvi únic d'idees i bones pràctiques. Aquesta edició estarà dedicada a l'«ambició de contaminació zero».
2-4 de juny	Assemblea General contra la Corrupció (UNGASS). L'Assemblea General de les Nacions Unides a Nova York acollirà la primera sessió extraordinària per donar forma a l'agenda global anticorrupció de la propera dècada, que estarà centrada en els desafiaments i les mesures per prevenir i combatre la corrupció i en l'enfortiment de la cooperació internacional.
5 de juny	Referèndum per a una Constitució a Gàmbia. El procés de transició democràtica de Gàmbia està condicionat a la celebració d'un referèndum per a l'aprovació d'una nova Constitució que deixi enrere la dictadura de dues dècades de l'antic president Yahya Jammeh. La nova Constitució hauria d'introduir canvis significatius en la limitació de mandats, quotes de participació femenina, canvis en la llei electoral o majors restriccions del poder executiu, però aquesta proposta ha estat rebutjada per l'actual Assemblea Nacional. Un retard en l'aprovació de la nova Constitució suposaria un revés per a la transició i les reformes polítiques i socials iniciades el 2017.
6 de juny	Eleccions parlamentàries a Mèxic. Després de dos anys de presidència d'Andrés Manuel López Obrador (AMLO), el partit que li dona suport, MORENA, vol assegurar-se la majoria a la Cambra de Diputats i seguir amb les polítiques que van impulsar la candidatura del president. L'oposició, especialment els partits tradicionals, PRI, PRD i PA, busquen impedir aquesta majoria. El 2019 no ha estat un bon any per a López Obrador, que ha vist com les seves polítiques de seguretat fracassaven portant el país a màxims històrics d'inseguretat i violència, i que ha estat incapaç de fer front a la crisi de la COVID-19. En aquests comicis es trien també altres càrrecs federals i locals.
6 de juny	Eleccions parlamentàries a l'Iraq. L'anunci d'avançar sis mesos les eleccions previstes per al 2022 respon a la necessitat de reduir la tensió social al país després de les massives i contínues manifestacions antigovernamentals dels dos últims anys. El nou govern tindrà davant diversos reptes que cal afrontar: les conseqüències d'una desastrosa gestió de la pandèmia; la pressió dels diferents grups armats (milícies); la creixent inseguretat provocada per Daesh; una crisi econòmica condicionada pels baixos ingressos del petroli i les exportacions, i la retirada de les tropes nord-americanes per decisió de Donald Trump.
11 de juny - 11 de juliol	Eurocopa i Copa Amèrica. Les dues principals competicions regionals de futbol del món se celebraran per primera vegada de manera paral·lela, condicionades, a més, per l'impacte de la COVID-19.
15-16 de juny	Cimera de Líders del Pacte Mundial de l'ONU. Aquesta iniciativa reunirà més de 2.000 líders en el camp de la sostenibilitat corporativa amb l'objectiu de debatre i analitzar el paper de les empreses en l'impuls dels ODS i del multilateralisme.
18 de juny	Eleccions presidencials a l'Iran. La victòria dels conservadors a les legislatives del febrer del 2020 ha frenat els moviments reformistes que s'havien produït durant els darrers anys i ha impulsat les expectatives que puguin aconseguir, també, la presidència del país. L'aïllament de l'Iran en l'esfera regional i internacional, aguditzat després de la ruptura de l'acord nuclear, i l'hostilitat de la presidència de Trump han enfortit el sector conservador iranià. La victòria de Joe Biden als Estats Units obre la possibilitat que es recuperi l'acord nuclear del 2015 amb l'Iran, una de les últimes esperances del sector reformista.
25 de juny	30è aniversari de l'inici de la guerra dels Balcans. La declaració d'independència d'Eslovènia, el 25 de juny de 1991, va marcar l'inici de la desintegració de l'antiga Iugoslàvia, i el principi de tot un seguit de conflictes armats que van acabar a Macedònia el 2001. Bon moment per analitzar la situació sociopolítica als Balcans i el seu marc de relació amb la UE.
26 de juny	Cinquè aniversari de l'anunci de la fi de les FARC. Es compleixen 5 anys de l'acord històric de cessament definitiu del foc per part de les FARC, que va derivar en la signatura de l'acord de pau entre el Govern colombià i la guerrilla, el 24 de novembre del 2016, després de 52 anys de conflicte.
28 de juny	Desè aniversari de l'erradicació mundial de la pesta bovina. Per primera vegada, una malaltia animal era erradicada al món, i s'aconseguia gràcies a l'esforç internacional concertat durant dècades de dur treball. La pesta bovina, amb més de 3.000 anys d'història al darrere, ha estat una malaltia que ha afectat cíclicament societats d'Àfrica, Europa i Àsia.
28 de juny - 1 de juliol	Mobile World Congress. L'esdeveniment mundial més rellevant d'aquest sector reuneix les principals empreses tecnològiques i de comunicació internacionals a Barcelona. Va ser un dels primers grans congressos que es van cancel·lar el febrer del 2020. En aquesta edició s'espera conèixer, amb una atenció especial, les propostes en 5G, big data i analítica, i altres avenços tecnològics, marcats també pels canvis d'hàbits a escala individual i empresarial produïts arran de la pandèmia.
Primer semestre	Conferència Mundial sobre Educació. Els governs del Regne Unit i Kenya organitzen una important cimera educativa internacional amb la finalitat de reunir fons per a l'Aliança Global per a l'Educació. El seu objectiu, mitigar l'impacte de la pandèmia, que ha deixat sense escolaritzar milions de nens i nenes a tot el món, provocant la major crisi educativa en dècades.
Primer semestre	47a Cimera del G7. El Regne Unit acollirà una nova edició del G7 on es debatran i busquen acords sobre alguns dels problemes mundials més apressants, fent una atenció especial a l'impacte de la pandèmia de la COVID-19 a tot el món. Els Estats Units havien d'haver celebrat la seva cimera l'any 2020 però es va ajornar, primer, per la pandèmia, i després, per les eleccions. Una de les possibilitats que havia plantejat Trump era convidar Vladimir Putin.
1 de juliol	Centenari de la creació del Partit Comunista Xinès. Una commemoració que adquireix significació global pel pes de la Xina com una de les dues grans potències del sistema internacional i per la persistent discussió sobre quins models polítics i socials responen millor a una emergència com la pandèmia.
6-15 de juliol	Fòrum de Diàleg d'Alt Nivell sobre Desenvolupament Sostenible de l'ONU. Aquest fòrum és la plataforma central de les Nacions Unides per al seguiment i la revisió de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible i els seus 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible. Aquesta edició estarà focalitzada en la recuperació sostenible i resilient de la pandèmia COVID-19.
6-7 de juliol	Fòrum Mundial d'Energia de Viena. Reuneix líders de governs, societat civil, organitzacions internacionals i el sector privat, amb l'objectiu d'impulsar el desenvolupament de solucions inclusives i sostenibles arreu del món. Aquesta edició està dedicada a la quarta Revolució Industrial, que combina tècniques avantguardistes de producció amb sistemes intel·ligents, actuant com a catalitzador de la transició energètica.

9 de juliol	10 anys de la independència del Sudan del Sud. Es compleix el desè aniversari de la independència del Sudan de Sud respecte al seu veí del nord, el Sudan. La inestabilitat ha marcat aquests deu anys de tensions i violències internes que van donar un tomb esperançador després de l'acord de pau assolit el 2018 i la conformació d'un govern d'unitat nacional constituït durant el 2020.
11 de juliol	Centenari de la fi de la guerra d'Independència d'Irlanda. Es compleixen 100 anys de la fi de la guerra d'Independència irlandesa, que va suposar, <i>de facto</i> , la divisió de l'illa entre Irlanda i Irlanda del Nord, de conformitat amb l'Acta de la Llei de Govern d'Irlanda, del 1920. Aquesta efemèride coincideix amb el Brexit i amb la controvèrsia sobre com gestionar-lo dins de l'illa ja que la introducció de barreres físiques a la frontera aniria contra els termes adoptats a l'Acord del Divendres Sant del 1998.
23 de juliol - 8 d'agost	Jocs Olímpics de Tòquio. El Japó acull la XXXII edició del principal esdeveniment esportiu mundial, tot i que aquest any estarà condicionat per l'impacte de la COVID-19 i la mobilitat internacional. Les mesures adoptades al Japó poden servir d'exemple per a altres grans esdeveniments internacionals.
Agost	Fòrum de les Illes del Pacífic. És el principal fòrum de discussió panregional d'Oceania que agrupa els interessos de divuit estats i territoris en matèria de canvi climàtic, ús sostenible dels recursos marítims i cooperació regional. Un dels objectius dels líders d'aquest grup és atraure els Estats Units i la resta de socis europeus i asiàtics als interessos comuns d'aquesta organització, especialment en matèria de lluita contra el canvi climàtic.
12 d'agost	Eleccions presidencials i parlamentàries a Zàmbia. Zàmbia s'ha convertit en el primer país africà a entrar en <i>default</i> en plena pandèmia, aguditzant la ja greu crisi econòmica i social que travessa. Amb aquest panorama, el país es veu abocat a unes eleccions on l'oposició que lidera Hakainde Hichilema aspira a alçar-se amb la victòria i poder així reorientar la política econòmica del país. Les tensions internes ja s'han desencadenat, alimentant la preocupació internacional per la netedat de les eleccions. Arlington (Virgínia) i
31 d'agost	Primer aniversari de l'acord de pau al Sudan. Després de 17 anys de guerra civil, al 2020, el Govern del Sudan i cinc moviments rebels agrupats en el Front Revolucionari Sudanès (SRF) van signar un acord de pau històric que va posar fi a un conflicte que ha costat la vida d'almenys 300.000 persones i ha provocat milions de desplaçats interns. Bon moment per analitzar el progrés d'aquest acord de pau i els canvis que s'han produït al país, especialment a les regions més afectades pel conflicte, el Darfur i el Nil Blau.
Setembre	Cimera de l'ONU sobre els Sistemes Alimentaris. El secretari general de les Nacions Unides ha impulsat la celebració d'aquesta cimera internacional on es presentaran noves línies de treball i polítiques públiques per millorar els sistemes alimentaris mundials actuals per fer-los més saludables, sostenibles i equitatius, promovent així un debat públic a tot el món.
Setembre	Eleccions parlamentàries a Rússia. Els bons i sorprenents resultats de l'oposició a les últimes eleccions regionals i locals augmenten la pressió sobre Vladimir Putin, que intentarà impedir-ne l'entrada també a la Duma. El clima de descontentament social per la crisi econòmica i l'impacte de la pandèmia podria impulsar alguna candidatura que aconsegui presentar-se i obtenir suficients suports.
5 de setembre	Eleccions al Consell Legislatiu de Hong Kong. Ajornades un any per la pandèmia, el sector prodemòcrata té l'esperança d'obtenir-hi una nova victòria electoral com la del 2019 i frenar els plans pro-Xina de la cap de govern Carrie Lam, especialment després de l'aprovació de la controvertida Llei de seguretat nacional.
11 de setembre	20è aniversari de l'11-S. Es compleixen dues dècades del pitjor atemptat terrorista als Estats Units en el qual van morir gairebé 3.000 persones entre Nova York, Arlington (Virgínia) i els afores de Shanksville, Pennsilvània. L'11-S va marcar l'inici de l'anomenada <i>guerra contra el terrorisme</i> , llançada sota l'Administració de George W. Bush, fent-la part central de la seva política exterior. Temps oportú per analitzar l'estat actual del terrorisme i de la lluita internacional contra aquest fenomen i, indubtablement, un moment d'alerta davant possibles atemptats pel valor simbòlic de la data.
14-30 setembre	76a Sessió de l'Assemblea General de les Nacions Unides. Una cita anual que reuneix tots els líders mundials per avaluar l'estat actual de les seves polítiques nacionals i la seva visió del món. La cita de l'any anterior va revelar les limitacions de la <i>Zoom diplomacy</i> i la importància del contacte humà en l'exercici de la diplomàcia.
15 de setembre	50è aniversari de la fundació de Greenpeace. Va néixer el 1971 a Vancouver i és actualment una de les majors organitzacions ambientals del món. Els seus principals àmbits d'actuació són la protecció dels oceans, la lluita contra el canvi climàtic i la sostenibilitat ambiental.
17 de setembre	Desè aniversari de l'Occupy Wall Street. Allò que va començar com un petit grup de manifestants acampats al parc Zuccotti de Manhattan, que protestaven contra l'augment de la desigualtat, es va convertir en el naixement d'un moviment nacional i global que acusava el poder corporatiu i polític de manipular el sistema econòmic mundial a favor dels seus interessos particulars.
25 de setembre	Global Goal Live (ODS). La pandèmia va suposar la cancel·lació a escala mundial de la majoria dels actes previstos per a la Global Goal Live. Així, el gran concert benèfic mundial que havia de tenir lloc de manera simultània a les principals ciutats del món, va ser traslladat al setembre del 2021. L'objectiu és recaptar fons per ajudar a acabar amb la pobresa extrema i afrontar el canvi climàtic. Ja s'ha anunciat la participació de grups i cantants de renom mundial com Miley Cyrus, Metallica o Red Hot Chili Peppers.
26 de setembre	Eleccions parlamentàries a Alemanya. Aquestes eleccions marcaran la fi de l'era Merkel com a cancellera d'Alemanya després de més de 15 anys al capdavant del govern i del lideratge europeu. Ara mateix, però, hi ha algunes incògnites damunt la taula, com ara qui liderarà la CDU després de la seva marxa; si es reeditarà el govern de coalició amb els socialdemòcrates; quina serà la puixança dels verds i si aquests es convertiran en partit de govern, i si l'AfD perdrà o guanyarà posicions respecte les últimes eleccions.
Octubre	Eleccions a la Shura o Consell Consultiu de Qatar. Per primera vegada, els membres del Consell de la Shura, l'assemblea consultiva del país, han de ser elegits mitjançant eleccions directes, previsiblement durant els mesos de tardor. Aquestes eleccions responen a la decisió de l'emir de Qatar, Tamim bin Hamad al-Thani, de millorar la imatge internacional del país, especialment abans de la celebració del pròxim Mundial de Futbol. La Shura escollida assumirà nous poders, com ara l'aprovació del pressupost estatal o el cessament de ministres del govern.
Octubre	Eleccions parlamentàries al Japó. La dimissió per malaltia de Shinzo Abe, el mes de setembre del 2020, i la designació de Yoshihide Suga com a nou primer ministre, han obert la cursa al Partit Liberal Democràtic (PLD) per liderar la candidatura a les eleccions parlamentàries. L'impacte de la pandèmia sobre l'economia del país ha estat notable, i s'espera que la celebració dels Jocs Olímpics durant l'estiu suposi un punt d'inflexió en la malmesa economia nipona.
1 d'octubre de 2021 - 31 de març de 2022	Expo Universal de Dubai. Aquest és un altre dels grans esdeveniments ajornats que s'havia d'haver celebrat l'any 2020. Serà la primera vegada que un país àrab aculli l'Exposició Universal, i els seus organitzadors ja han comunicat que Israel participarà en l'esdeveniment. Podria ser, també, un bon moment per intentar reduir la tensió entre els països del Golf. A més, servirà de banc de proves per a la recuperació de la mobilitat en una ciutat, Dubai, altament dependent del turisme i els viatges de negocis.
7 d'octubre	20è aniversari de l'inici de la guerra de l'Afganistan. Es compleixen vint anys de l'inici de la guerra de l'Afganistan, que va suposar la caiguda del règim dels talibans després d'una intervenció militar internacional liderada pels Estats Units. La incapacitat dels successius governs afganesos de controlar el territori i la impossibilitat de derrotar els talibans va portar el Govern dels Estats Units a signar un acord amb ells que implicava l'inici immediat de converses de pau entre diferents actors afganesos, la retirada militar nord-americana i la reducció generalitzada de la violència, circumstància que no s'ha produït.

24 d'octubre	Dia Mundial del Canvi Climàtic. Aquesta celebració té com a objectiu mobilitzar i sensibilitzar les societats i els governs de tot el món sobre els efectes del canvi climàtic. Bon moment per analitzar les diferents agendes de lluita contra el canvi climàtic i els avenços que s'estan produint als principals països contaminants.
31 d'octubre	Dia Mundial de les Ciutats. Es presenta com una important cita que permet reflexionar sobre les urbs post-COVID-19, els seus desafiaments i oportunitats, noves estratègies de planificació, governança i disseny urbà.
31 d'octubre	Llançament del telescopi espacial James Webb. Els Estats Units (NASA), Europa (ESA) i el Canadà (CSA) inicien una de les missions internacionals conjuntes més importants dels últims anys amb el llançament del telescopi espacial James Webb, el més gran i complex mai construït. Permetrà detectar la llum de la primera generació d'estrelles i galàxies que es van formar en l'univers primereenc, a més d'estudiar l'atmosfera d'exoplanetes habitables.
Novembre	Cimera virtual APEC. Nova Zelanda ja ha renunciat a la realització d'una cimera presencial dels principals líders del més rellevant fòrum econòmic Àsia-Pacífic. Amb l'arribada de Joe Biden a la presidència dels Estats Units, s'espera un ressorgiment d'aquest fòrum en un moment crític per a la regió, amb temes com l'impacte de la COVID-19 i la recuperació econòmica postpandèmia, així com els reptes pendents en matèria mediambiental i de canvi climàtic, o un impuls de la governança global.
1-12 de novembre	Cimera del Canvi Climàtic COP26 a Glasgow. El Regne Unit acollirà una nova edició de la major cimera mundial sobre canvi climàtic. Els governs participants hauran de revisar les seves promeses de reducció d'emissions de carboni acordades a la Cimera de París del 2015, i un dels grans revulsius pot ser el retorn dels Estats Units al consens climàtic.
7 de novembre	Eleccions generals a Nicaragua. Enmig d'un escenari fortament polaritzat després de la crisi sociopolítica del 2018, que va deixar centenars de morts, ferits i detinguts a tot el país, el president Daniel Ortega, al poder des del 2007, aspira a revalidar el seu càrrec davant una oposició que previsiblement es presentarà dividida. Organismes nacionals i internacionals ja han mostrat la seva preocupació davant la falta de garanties d'unes eleccions netes.
21 de novembre	Eleccions presidencials i parlamentàries a Xile. A falta de conèixer-se els presidenciables, Xile afronta un llarg any electoral amb la incertesa de saber quina coalició pilotarà la transició un cop aprovada una nova constitució.
28 de novembre	Eleccions generals a Honduras. La decisió del president Juan Orlando Hernández de no forçar un segon mandat aclareix una de les incògnites d'aquestes eleccions, amb l'esperança que es tanqui la ferida de la crisi política i social oberta el 2009 després del cop d'estat que va forçar la sortida de l'antic president Manuel Zelaya. D'altra banda, la pandèmia ha fet augmentar els índexs de violència al país, que haurà d'afrontar, a més, l'impacte econòmic dels desastres naturals d'aquest 2020.
Desembre	50è aniversari de la independència de Bangladesh. Després de cinc dècades de fortes tensions entre el Pakistan i Bangladesh, les relacions entre els dos països han millorat en els últims dos anys, fruit de la política de distensió del Govern de Dhaka. Per contra, les hostilitats han augmentat entre els governs de Bangladesh i l'Índia, especialment a la frontera que comparteixen tots dos països.
1 de desembre	Cimera de Nutrició per al Creixement. El Japó organitza aquesta cita internacional en què s'abordaran els assoliments mundials per al compliment de la meta dels ODS respecte la desnutrició, tot enfortint els vincles entre la dieta, els sistemes alimentaris i la salut. L'objectiu és impulsar els compromisos dels governs, la societat civil, el sector privat, les agències donants i l'ONU per acabar amb els índexs d'insuficient alimentària aguda al món, agreujada ara per la pandèmia.
4 de desembre	Eleccions presidencials a Gàmbia. L'estabilitat del país vindrà marcada per la decisió del president actual, Adama Barrow, de presentar-se, o no, a la reelecció, amb l'incompliment de la seva promesa de no reeditar mandat. En els últims mesos, la tensió política i social ha augmentat al país pel retard en l'aprovació d'una nova constitució. Està previst que, passades les eleccions presidencials de finals d'any, es duguin a terme eleccions parlamentàries l'abril del 2022, i eleccions locals, el maig del 2023.
10 de desembre	Lliurament del Premi Nobel de la Pau. El més controvertit dels premis Nobel es lliura el Dia dels Drets Humans, aniversari, a més, de la mort d'Alfred Nobel.
11 de desembre	75è aniversari de la creació d'Unicef. La major organització internacional de protecció de la infància compleix 75 anys. Creada el 1946 amb l'objectiu original de proporcionar assistència als nens d'Europa després de la Segona Guerra Mundial, actualment, té presència activa a més de 190 països d'arreu del món en aplicació de la Convenció sobre els Drets dels Infants.
18 de desembre	Desè aniversari de la fi de la guerra d'Iraq. Es compleix el desè aniversari de la retirada de les tropes dels Estats Units després de l'acord assolit entre Barack Obama i Nuri al-Maliki, donant per finalitzada la guerra d'Iraq, iniciada el 2003 durant l'Administració de George W. Bush i que va suposar l'enderrocament de Saddam Hussein.
24 de desembre	Eleccions presidencials i legislatives a Líbia. El Fòrum de Diàleg Polític Libi, sota l'auspici de la UNSMIL, ha anunciat la celebració d'eleccions nacionals a finals d'any. Si s'acaben celebrant, els comicis coincidiran amb el 70è aniversari de la declaració d'independència del país, en un intent de recuperar la unitat perduda després de deu anys de violència i caos, des de la caiguda de Gaddafi el 2011.
26 de desembre	30è aniversari de la dissolució de l'URSS. Es compleixen 30 anys de la dissolució de l'URSS i de la renúncia de Mikhaïl Gorbatxov com a president. Bon moment per analitzar els diferents escenaris geopolítics oberts al convuls espai exsoviètic.
30 de desembre	10è aniversari del govern de Kim Jong-un. Es compleix el desè aniversari des que Kim Jong-un assumís la direcció de l'estat com a líder suprem a Corea del Nord després de la mort del seu pare, Kim Jong-il. El desarmament del país segueix sent un dels problemes en matèria de política exterior més difícils per a la comunitat internacional. Després de dues reunions d'alt nivell entre Donald Trump i Kim Jong-un, les negociacions de desarmament es troben en punt mort.
Segon semestre	16a Cimera del G20. Itàlia acollirà la setzena edició d'aquest fòrum internacional en què la crisi econòmica i social provocada per la COVID-19 coparà bona part de les discussions i els acords entre els governs participants. De ben segur, la presidència italiana generarà menys controvèrsia que la predecessora, l'Àrabia Saudita.
Pendent	Eleccions legislatives, locals i presidencials a Haití. El Parlament està clausurat des del passat mes de gener del 2020, i el president Moïse, esquitxat per l'escàndol de Petrocaribe, governa per decret des de llavors. El país més pobre d'Amèrica Llatina travessa una persistent inestabilitat política, econòmica i social que arrossega des de fa anys. Aquest 2021, si es donen les condicions de seguretat necessàries, s'espera la celebració d'eleccions locals, legislatives i presidencials.
Pendent	Eleccions legislatives i locals al Marroc. Revalidaran els islamistes moderats del PJD la seva posició com a primer partit al fragmentat Parlament marroquí? Augmentarà l'abstenció com a expressió del malestar? El Marroc afronta un any electoral marcat pel record del desè aniversari dels moviments prodemocràcia del 20 de febrer, per les conseqüències socials de la pandèmia, els anys de protestes a la regió del Rif, els dubtes sobre la salut del monarca i el risc d'escalada al Sàhara.
Pendent	II Conferència sobre els Oceans. Organitzada conjuntament per Kènia i Portugal, és una de les cites mediambientals clau d'aquest any. És, a més, el primer gran esdeveniment de la Dècada de l'ONU de les Ciències Oceàniques per al Desenvolupament Sostenible que es desplegarà entre el 2021 i el 2030. La conferència reunirà governs, sector privat i societat civil per avançar en la consecució de l'Objectiu 14 dels ODS de l'Agenda 2030, especialment amb la utilització de tecnologia verda i els usos innovadors dels recursos marins, revertir la pèrdua d'hàbitats i biodiversitat, així com millorar la governança de l'oceà.

Pendent	Cimera UE-CELAC. L'última cimera d'alt nivell entre la Unió Europea i la Comunitat d'Estats Llatinoamericans i del Carib va tenir lloc el 2015. L'alt representant de la Política Exterior de la UE, Josep Borrell, ha anunciat la seva intenció de celebrar, si es donen les circumstàncies sanitàries i polítiques adequades, una nova edició d'aquesta cimera, en un moment clau per aprofundir el marc de relació entre ambdues regions, molt marcat per l'impacte econòmic i social de la pandèmia.
Pendent	IX Cimera de les Amèriques. Els Estats Units exerciran d'amfitrions en aquesta nova edició de la Cimera de les Amèriques, amb la incògnita de saber quina política assumirà l'Administració Biden en les relacions hemisfèriques.
Pendent	Cimera UE-UA. La COVID-19 va provocar l'ajornament de la cimera prevista l'any 2020. L'Àfrica constitueix una de les grans apostes geopolítiques de la Unió Europea, temerosa de perdre-hi influència davant la creixent presència d'altres potències globals i regionals. La UE planteja una associació àmplia entre els dos continents, que sigui compatible amb els acords que ja manté amb diversos països (per exemple, els de la conca mediterrània amb els països ACP) o amb organitzacions subregionals.